

TOIMINNALLISTEN AMPUMAUURHEILULAJIEN VAIKUTUS AMMATILLISEEN ASEENKÄSITTELYYN

Marko Espo

2/2017

Tiivistelmä

Tekijä		Tutkinto/kurssi ja opinnäytetyö/nimike	
Marko Espo		Poliisin AMK-tutkinto 20142 Opinnäytetyö	
Julkaisun nimi		Julkisuusaste	
Toiminnallisten ampumaurheilulajien vaikutus ammatilliseen aseenkäsittelyyn		Julkinen	
Ohjaajat ja opintoaine/opetustiimi		Opinnäytetyön muoto	
Juha Kallava, ylikonstaapeli, erityisvalmiudet		Tutkimuksellinen opinnäytetyö	
Tiivistelmä			
<p>Opinnäytetyö käsittelee toiminnallisten ampumaurheilulajien vaikutusta ammatilliseen aseenkäsittelyyn. Opinnäytteessä tehty tutkimus käsittelee toiminnallisten ampumaurheilulajien hyötyjä ja haittoja ammatillisen aseenkäsittelyn näkökulmasta.</p> <p>Opinnäytteessä perehdytään siihen, mitä yleisimmät toiminnalliset ampumaurheilulajit, sekä ammatillinen aseenkäsittely pitävät sisällään. Molemmat asiakokonaisuudet esitellään yleisellä tasolla opinnäytteessä.</p> <p>Tutkimus on suoritettu haastattelemalla kokeneita poliisimiehiä, joilla kaikilla on pitkä kokemus ampuma-aseiden käytöstä työtehtävissä tai pitkä kokemus toiminnallisista ampumaurheilulajeista. Haastattelut on suoritettu pääosin kasvotusten, mutta osa haastattelusita on suoritettu sähköpostin välityksellä.</p> <p>Tutkimuksessa on käynyt ilmi, että toiminnallisten ampumaurheilulajien harrastaminen on tuonut varmuutta ja turvallisuutta ammatilliseen aseenkäsittelyyn. Näin ollen toimintalajeja harrastavan poliisin tosiasiallinen tilanteenmukainen aseenkäsittelytaidon on koettu olevan varmempaa kuin harrastamattoman poliisin. Toimintalajeja harrastaville poliiseille tulee harrastusten myötä todella paljon enemmän harjoituskertoja, mikä näkyy selvästi varmuudessa käsitellä virka-asetta. Tämän johdosta kasvaa myös itseluottamus aseenkäytölle vaativassa ja stressaavassa työtilanteessa.</p>			
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja vuosi	Opinnäytetyökoodi (OPS)	
43 sivua	helmikuu 2017	Amk2014ONT	
Avainsanat			
Poliisi, toiminnalliset ampumaurheilulajit, voimankäyttö, voimankäyttövälineet, asekoulutus, aseenkäsittely, virka-ase, ampuma-ase, tasokoe, näyttökoe			

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	2
2. LAJIESITTELYT.....	4
2.1 Lyhyt filosofia lajien takana	4
2.2 IPSC (International Practical Shooting Confederation)	4
2.3 SRA (Sovellettu reserviläisammunta)	6
2.4 IDPA (International Defensive Pistol Association)	8
2.5 Lajien yhteispiirteitä	9
3. AMMATILLINEN ASEENKÄSITTELY.....	13
3.1 Toimintaympäristö.....	13
3.2 Mitä on ammatillinen aseenkäsittely	14
3.3 Ammatillisen aseenkäsittelyn toimintatapoja.....	14
3.4 Aseen esille ottaminen ja koto loiminen	15
3.5 Ampuma- ja valmiusasennot	16
3.6 Ase, varusteet ja niiden hallinta	18
3.7 Aseen kanssa liikkuminen	18
3.8 Häiriönpoistot.....	20
3.9 Lippaan vaihtaminen.....	21
3.10 Laukausten ampuminen	23
4. LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ.....	26
4.1 Poliisilaki 2:17§ Voimakeinojen käyttö	26
4.2 Rikos laki 4:6§ Voimakeinojen käyttö	27
4.3 Poliisilaki 2:19§ Ampuma-aseen käyttö.....	27
4.4 Voimankäyttöä vai hätävarjelua?	28
4.5 Rikos laki 4:4§ Hätävarjelu	28
5. TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN.....	30
5.1 Haastattelujen sopiminen	30
5.2 Haastattelujen suorittaminen	31
5.3 Vastausten analysoiminen	32
6. VASTAUKSISTA ILMI TULLEET ASIAT.....	33
6.1 Aseen kantaminen ja käyttäminen yleisesti	33
6.2 Tekniikat voimankäyttökoulutuksen ulkopuole lta	34
6.3 Useat varustekokona isuudet	35
6.4 Harjoittelu	35
6.5 Ampuma- ja tasokokeet.....	37
6.6 Negatiiviset puolet ja ajatukset	38
6.7 Yhteen veto saaduista vastauksista	39
7. LOPPUSANAT.....	42
LÄHTEET	43

1. JOHDANTO

Kansalaisten silmissä poliisi on monen alan todellinen ammattilainen. Ainakin suurimman osan mielestä. Niin ajamisen, lain tuntemuksen kuin voimankäytönkin osalta. Poliisin ajatellaan hallitsevan fyysinen voimankäyttö, kuten myös vyöllä kannettavat voimankäyttövälineetkin todella hyvin. Poliisin uskotaan ratkaisevan ammattimaisesti sekä haastavat painitilanteen kuin aseiden käyttöä vaativat todella haastavat tilanteetkin.

Onko poliisi todella näin taitava voimankäytön ja varsinkin aseiden käytön mestari? Saako kentällä työskentelevä poliisi koulutuksessaan ja oman poliisilaitoksensa vuosittaisessa kertauskoulutuksessa tarvittavat taidot omien tehtäviensä menestyksekkääseen suorittamiseen? Vai tarvitseeko poliisin harjoitella myös vapaa ajallaan jopa omakustanteisesti aseiden käyttöä, jotta päästään työtehtävien edellyttämälle tasolle?

Virka-ase on luultavasti haastavin voimankäyttöväline, mitä poliisimies työssään kantaa. Ainakin sen käytön harjoittelu, jotta päästään riittävän hyvälle tasolle, vaatii paljon aikaa. Harjoitteluun on suhtauduttava riittävän vakavasti ja on tiedostettava, mitä seurauksia aseiden käytöllä voi olla. Vielä tärkeämpää on ajatella, mitä voidaan saada aikaan, jos asetta ei todellisuudessa osatakaan käsitellä tehtävän edellyttämällä tavalla. Mitä ammutulla ohilaukauksella keskellä vilkasta kaupunkia voikaan saada aikaan? Olenko valmis käyttämään asetta toista ihmistä vastaan? Onko minulla riittävät taidot tilanteenmukaiseen aseiden käsittelyyn? Luotanko omiin taitoihini? Näitä asioita jokaisen asetta työkseen kantavan tulisi ajatella ja saatujen vastausten perusteella suunnata harjoittelunsa oikeaan suuntaan.

Toisen maailmansodan jälkeen huomattiin, että sotilaiden ja poliisien käytännön ampumataito on varsin huonolla tasolla. Varsinkin pistoolin käsittely havaittiin olevan useimmille viranomaisille todella haastavaa. Taitojen kehittämiseksi varsinkin Yhdysvalloissa kehitettiin erilaisia toiminnallisia ampumaurheilulajeja. Alun perin kyseiset lajit olivat suunniteltu viranomaisille, jotka kantavat työssään asetta. Lajit kumminkin levisivät nopeasti myös siviilien keskuuteen, sillä olivathan ne äärimäisen mielenkiintoisia ja toivat vaihtelua perinteisiin tarkkuusammuntoihin.

Alkuun toiminnallisia lajeja ammuttiin lähinnä pistooleilla ja revolvereilla, mutta lajien kehittyttyä myös kivääri ja haulikko tulivat mukaan. Tämä lisää merkittävästi lajin mielenkiintoisuutta varsinkin kolmen aseiden yhteiskilpailuissa eli ”turnauksissa”. Näin ampujan on menestyäkseen hallittava kaikki kolme asetyyppeä.

Myös ammatillisesta näkökulmasta asia koetaan pelkästään hyväksi. Käyttäväthän viranomaisetkin työtehtävillään myös ns. ”pitkiä aseita” eli kivääreitä ja haulikoita. Pitkien aseiden mukaan ottaminen tehtäville on yleistymässä koko ajan, ja näin ollen kyseisten asetyyppien käyttämistä on syytä harjoitella, kuten henkilökohtaisen virka-aseenkin.

Opinnäytteeni käsittelee miten toiminnallisten ampumaurheilulajien harrastaminen vaikuttaa poliisin ammatilliseen aseenkäsittelyyn.

Tarkoituksena on saada selville lajien harrastamisen tuomia hyötyjä ja haittoja, ja miten ne vaikuttavat poliisin työtehtävien ammatilliseen aseenkäsittelyyn.

Tutkimus on tehty haastattelemalla poliiseja, jotka harrastavat yhtä tai useampaa toiminnallista ampumaurheilulajia, sekä poliiseja jotka ovat harjaantuneet ammatillisessa aseenkäsittelyssä pitkän työuransa puolesta ja toimivat ampuma-asekouluttajina. Haastatteluista kertyneen materiaalin olen analysoinut ja kasannut kirjalliseen muotoon.

Alun perinkin minulle oli selvää, että oma opinnäytteeni liittyisi jotenkin ampuma-aseisiin. Olen harrastanut ampumaurheilua ja metsästystä vuodesta 2002 alkaen. Ensimmäisen oman aseeni hankin heti 15 vuotta täytettyäni. Harrastukseni alkuaikoina ammuin lähinnä haulikolla Trap- ja metsästyshaulikkoammuntoja ja kiväärillä 75 metrin hirveä. Vuonna 2004 kävin Practical-ammuntaan vaadittavan turvallisen ampujan kurssin ja aloin harrastaa toiminnallisia ampumaurheilulajeja. SRA:n aloitin vuonna 2013. IDPA:ta olen ampunut satunnaisesti seuratason harjoituksissa. Olen kouluttanut ammatillista aseenkäsittelyä työskennellessäni Suomen Puolustusvoimissa ja Eestin Kaitseliitmaanpuolustusjärjestössä.

2. LAJIESITTELYT

Esittelen lyhyesti yleisimmät Suomessa ja muualla maailmalla ammuttavat toiminnalliset ampumaurheilulajit. Yleisimmät niistä ovat kiistatta IPSC ja IDPA, joita ammutaan lähes kaikkialla maailmassa. Ainoastaan Suomessa ammutaan SRA:ta, mutta se on todella suosittu ja yleinen ampumaurheilumuoto reserviläisten keskuudessa. On olemassa muitakin toiminnallisia ampumaurheilulajeja, mutta ne eivät ole läheskään yhtä suosittuja kuin kolme edellä mainittua, varsinkaan Suomessa.

2.1 Lyhyt filosofia lajien takana

Käyn läpi lyhyesti edellä mainittujen lajien yleisen filosofian ja mitä varten laji on kehitelty ja mihin suuntaan ne ovat muuttuneet. Lajien tarkemmat esittelyt ovat luettavissa seuraavassa osiossa.

IPSC on alun perin sotilaille ja viranomaisille suunniteltu tilanteenmukaisen ampumataidon kehittämistä varten suunniteltu ampumaurheilulaji. Laji on kehittynyt puhtaasti urheilulajiksi, eikä siinä ole enää juuri viitteitä sotilastaustaiseen alkuperään. Laji on ehdottomasti maailman yleisin toiminnallinen ampumaurheilulaji tällä hetkellä. Lajia ammutaan käsiaseilla, kiväärillä ja haulikolla.

SRA on vain Suomessa harrastettu reserviläisurheilulaji. Lajin tarkoituksena on ylläpitää reserviläisten tilanteen mukaista ampumataitoa. Sotilasteema näkyy hyvin lajin tapahtumissa ja puolustusvoimat tukeekin suurempia tapahtumia omilla ampuma-alueillaan ja kalustollaan. Uutena tullut TST-luokka, jossa ampujan on ammuttava sotilasvarusteissa, on lisännyt lajin alkuperäistä tarkoitusta merkittävästi.

IDPA suunniteltiin Yhdysvalloissa kehittämään asetta työssään kantavien henkilöiden ampumataitoa tilanteissa, joita he saattavat työssään kohdata. Laji on kasvanut ympäri maailmaa ammuttavaksi toiminnalliseksi ampumaurheilulajiksi.

Laji tukee hyvin ammatillista aseiden käsittelyä, sillä ampumasuorituksilla on esimerkiksi käytettävä suojia hyväkseen suoritettaessa lippaanvaihtoja ja häiriönpoistoja. Tämän kaltaisia piirteitä ei juuri ole muissa yleisimmin ammutuissa toimintalajeissa.

2.2 IPSC (International Practical Shooting Confederation)

IPSC eli tutummin practical-ammunta on alun perin Yhdysvalloissa 1950-luvulla kehitetty toiminnallinen ampumaurheilulaji. Lajin pääsuunnittelijana pidetään Jeff Cooperia, joka huomasi työskennellessään Yhdysvaltain armeijassa, että sotilaiden toiminnallinen ampumataito on todella huonolla tasolla, varsinkin ammuttaessa pistoolilla. Näin ollen Cooper ja joukko kokeneita ampujia alkoi suunnitella sopivaa harjoitus/kilpailumuotoa jolla kyseisiä taitoja saataisiin kehitettyä ja näin ollen IPSC-ammunta saikin alkunsa.

Laji levisikin nopeasti myös Yhdysvaltojen ulkopuolelle ja 1976 perustettiin lajille kansainvälinen liitto. Suomeen laji rantautui ensin Turkuun 70-luvulla ja vuonna 1990 laji liittyi virallisesti Suomen ampumaurheiluliittoon. IPSC on kiistatta suosituin ja tunnetuin toiminnallinen ampumaurheilulaji koko maailmassa.¹

IPSC-ammunnassa ampujat ampuvat vuorotellen ampumaosuuksia, joita kutsutaan stageiksi. Jokainen ”stage” on erilainen ja siinä on kuvattu jonkin kaltainen ampumatehtävä, jonka ampujan on suoritettava. Koska laji on alun perin suunniteltu sotilaille ja viranomaisille, kuvaavat staget tilanteita, joihin sotilas tai viranomainen voi työtehtävissään joutua. Staget pitävät sisällään liikkumista, lippaanvaihtoja, ampumista epäedullisista ampuma-asennoista ja muita tämän kaltaisia käytännön taitoja. Tuomari seuraa ampujaa koko suorituksen ajan ja mittaa ajanottolaitteella ampujan käyttämän ajan. Ammutut pisteet jaetaan käytetyllä ajalla, jolloin saadaan ampujan lopullinen tulos.

Practicalia ammutaan pistoolilla, kiväärillä ja haulikolla. Stageilla käytetään vain yhtä asetyyppeä, eikä samalla stagella voida käyttää useaa eri asetyyppeä. Ampujat jaetaan aseiden perusteella eri luokkiin. Pistoolilla luokkia on tällä hetkellä viisi. Näitä ovat Standard, Open, Classic, Production, ja Revolver standard. Luokka johon ampuja kuuluu sanelee sen kuinka paljon käytettyä asetta voi rakennella. Esimerkiksi Open-luokassa on sallittu kiinnittää aseeseen optinen tähtäin tai rekyyliä vähentävä kompensattori tai suujarru, kun taas Production-luokassa asetta ei saa rakennella juuri ollenkaan. Käytössä olevan aseiden tulee olla kaliiberiltaan vähintään 9mm. Aseet jaetaan Minor- ja Major-teholuokkiin, joka määräytyy käytettävän ampumatarvikkeen iskuenergian mukaan.

Tehokkaammassa Major-luokassa ampuja saa enemmän pisteitä huonommista osumista.² Tällä pyritään tasoittamaan tehokkaamman kaliiberin tuomaa kovempaa rekyyliä, joka vaikeuttaa ja hidastaa ampumasuoritusta.

Kiväärillä lajia voi harrastaa neljässä eri aseluokassa. Näitä ovat Semi-Auto Open ja Standart, joissa ammutaan itselataavalla kiväärillä ja Manual Action Open ja Standard, joissa käytetään lippaallista kertatulitoimista kivääriä. Minimi kaliiberia ei ole määrätty, mutta kiistaton suosikki on .223 Rem / 5.56 Nato.

Suosituimmat kiväärit ovat AR15-variaatioita, jotka ovat siviiliversioita tunnetuista M16- tai M4-rynnäkkökivääreistä. Myös kiväärissä luokka johon ampuja kuuluu, sanelee sen miten paljon asetta voi rakennella. Open-luokan aseet ovat useimmiten todella paljon rakennettuja ja lisävarusteita on laitettu melko paljon. Näin ollen parhaimmille Open-luokan aseille hintaakin kertyy reilut 5000 euroa.

¹ Mitä on Practical? Teekkariampujat Ry 15.8.2016

² International Practical Shooting Confederation Handgun Competition rules 2016 s. 53-57.

Haulikkopractical kasvattaa suosiotaan jatkuvasti. varsinkin Suomessa lajin suosio on kasvanut viime vuosien aikana merkittävästi. Suomalaiset ovatkin menestyneet siinä todella hyvin jopa MM-kisoja myöden. Haulikkopracticalissa kisataan neljässä eri luokassa.

Luokkia ovat Open, Modifiel, Standard ja Standard Manual. Käytännössä aseena toimii putkimakasiinillinen itselataava haulikko. Pois lukien Open-luokka jossa lippaalliset itselataavat haulikot ovat kasvattaneet suosiotaan, sekä Standart Manual -luokka, jossa ase on oltava toimintatavaltaan lippaallinen kertatuli. Myös haulikkopracticalissa ampujan luokka määrittelee, miten asetta voi rakennella.

Suuresta lipaskapasiteetista on ampujalle hyötyä, ja stageilla ammutaan pääosin 10-35 laukausta. Laji on todella monipuolinen ja järjestetyt kilpailut ovat todella mielenkiintoisia ja toiminnallisia. Kilpailuissa menestyminen edellyttää ampujalta hyvää aseenkäsittelytaitoa sekä nopeaa ja tarkkaa ammuntaa. Lajin mottona on Diligentia, Vis, Celeritas eli Tarkkuus, Voima, Nopeus.

Jotta practicalia pääsee ampumaan on ampujan suoritettava practical-ammunnan peruskurssi eli niin sanottu ”turvallisen ampujan kurssi”. Kurssi pitää sisällään teoriaopetusta ja ampumaharjoituksia. Kurssin päätteeksi kurssilaisen on suoritettava hyväksytysti sääntöihin liittyvä teoriakoe ja käytännön ampumakoe. Turvallisuusmääräykset ovat lajissa todella tiukat. Tämän johdosta ampumatapahtumissa käy todella harvoin minkään kaltaisia loukkaantumisia, vaikka ammunnan ja liikkumisen tempo onkin aika nopeaa. Suurimmat onnettomuudet lienevät kaatumiset talvisaikaan liukkaalla maalla.³

2.3 SRA (Sovellettu reserviläisammunta)

SRA on reserviläisurheiluliiton alainen ampumaurheilulaji. Laji on alun perin suunniteltu reserviläisten tilanteenmukaisen ampumataidon ylläpitämiseen, kehittämiseen ja mittaamiseen. Lajissa ampujat suorittavat vuorotellen erilaisia rasteja, jotka sisältävät kaikki hiukan erilaisen ampumasuorituksen. Jokaisella rastilla on tarkoitus kuvata jonkinlainen sotilaallinen skenaario.

Rastit ovat pääosin hyvinkin erilaisia tosistaan. Ennen varsinaista ammuntasuoritusta rastin tuomari antaa ampujille tilannekuvauksen siitä, minkälaista tilannetta tai tehtävää rastilla kuvataan. Rastit voivat pitää sisällään liikkumista eri asennoissa, kuten ryömimistä tunnelissa juoksemista tai kiipeämistä.

³ Mitä on Practical? Teekkariampujat Ry 15.8.2016.

Erilaisia ammuttavia maaleja, lippaanvaihtoja, erilaisia rakennelmia, jotka kuvaavat paikkoja joissa reserviläinen voi joutua toimimaan kriisin aikana. Rastit voivat sisältää myös esimerkiksi ovien avaamista tai muuta yleistä toimintaa, mihin sotilas voi joutua. Joillakin rasteilla ampujalle voidaan määrätä ampumasuorituksen ajaksi pidettäväksi päällä vaikka suojanaamari tai sirpaleliivi.

Ammunnan aikana rastin tuomari seuraa ampujaa koko suorituksen ajan ja mittaa ampujan käyttämän ajan ajanottolaitteella. Käytetystä ajasta ja ammutuista osumista lasketaan kullekin ampujalle osumakerroin.⁴

Suurin osa rasteista ammutaan kiväärillä. Lajissa käytettävä kivääri on lähes poikkeuksetta toimintatavaltaan puoliautomaattinen eli itselataava kertatuli. Käytetty kivääri on mahdollisimman lähellä sotilaskäytössä olevaa rynnäkkökivääriä tai karbiinia. Yleisimmät käytetyt kiväärit ovat amerikkalaisesta M16-rynnäkkökivääristä tehty AR15-sukuiset kiväärit tai venäläisestä legendaksi muodostuneesta AK47-rynnäkkökivääristä tehty variaatiot. Toiseksi yleisin rasteilla käytetty ase on pistooli. Pistoolit ovat useimmiten viranomais- tai sotilaskäytössä olevia palveluspistooliteita, kuten Glock 17 tai HK USP. Suurta suosiota on lähiaikoina saanut myös CZ SP01 Shadow, joka on palveluspistoolista hiukan paranneltu versio.

Lajissa ammutaan myös haulikolla ja tarkkuuskiväärillä, mutta molemmat asetyypit ovat paljon vähemmän käytettyjä, kuin kivääri ja pistooli. Haulikoissa käytetään pääosin itselataavaa- tai pumppuhaulikkoa. Suuresta patruunakapasiteetista on hyötyä oli kyseessä minkä tahansa asetyypin rasti. Samalla rastilla voidaan joutua ampumaa myös useammalla aseella.

Kilpailuissa ampuja kuuluu johonkin tiettyyn luokkaan. Näitä luokkia ovat: avoin, vakio ja Y50. Viimeiseksi mainittu on yli 50-vuotiaille ampujille. Se mihin luokkaan ampuja kuuluu, vaikuttaa kuinka paljon käytettävää asetta saa ”modata” eli rakennella. Avoimessa luokassa ampuja saa rakennella asettaan melko vapaasti.

Esimerkiksi parantaa laukaisua, asentaa rekyyliä hillitsevän suujarrun tai kiinnittää optisia tähtäimiä tai etutuen eli bipodin. Vakio luokassa aseiden rakentaminen on rajattu melko tarkasti ja ainoastaan pieniä parannuksia sallitaan. Ampujan luokan määrittelee käytettävä kivääri.⁵

Eri luokkien lisäksi suosiota on saanut uudet 7.62- ja TST-sarjat. 7.62-sarjassa ampujan kiväärin luodin halkaisija on oltava 7.62mm. TST-sarjassa on tarkasti linjattu ampujan käyttämät varusteet. Ampujalla on esimerkiksi oltava jokaisella rastilla päällään jonkinlainen kantolaitte, kuten taisteluliivi. Kantolaitteessa on oltava vähintään kolme kiväärin lipasta, ensiapuvälineet ja veitsi.

⁴ Sovellettu reserviläisammunta, Wikipedia 2016.

⁵ Sovelletun reserviläisammunnan säännöt 2014 s. 10-12.

Myös pistooli on oltava mukana kotelossa jokaisella rastilla ja siihen on oltava vähintään kaksi lipasta. Varusteiden on painettava vähintään 12 kiloa.

Päästäkseen ampumaan SRA-ammuntaa on henkilön käytävä SRA-kurssi, joka pitää sisällään lajin sääntöjen opettelua ja turvallisen aseenkäsittelyn harjoittelua sekä ammunnan harjoittelua.

Kurssin lopulla on suoritettava hyväksytysti sääntöihin liittyvä teoriakoe ja käytännön ampumakoe, jossa ammutaan viisi rastia. Rastien aikana kurssilaisen on kyettävä käsittelemään asetta turvallisesta ja hänen on saatava viideltä rastilta tietty määrä pisteitä, jotta saa kokeen hyväksytysti suoritettua.

Molempien kokeiden hyväksytyn suorittamisen jälkeen kurssilainen saa SRA-kortin. Kortin lisäksi henkilön on hankittava itselleen ampumaturvavakuutus ja hänen on kuuluttava johonkin maanpuolustusjärjestöön. Kun nämä kolme edellä mainittua vaatimusta täyttyvät voi henkilö ampua ja kilpailla sovelletussa reserviläisammunnassa.⁶

2.4 IDPA (International Defensive Pistol Association)

IDPA on vuonna 1996 Yhdysvalloissa kehitelty toiminnallinen ja käytännön ampumataitoa harjoittava ampumaurheilulaji. Lajia harrastaa noin 20 000 ampujaa ympäri maailmaa. Lajin alkuperäinen tarkoitus oli parantaa asetta töissään kantavien kuin myös itsepuolustustarkoituksessa asetta kantavien siviilien tilanteen mukaista ampumataitoa. Laji on kasvattanut suosiotaan jatkuvasti ympäri maailmaa.⁷

IDPA:ssa ampujat ampuvat IPSC:n ja SRA:n tapaan vuorotellen erilaisia ampumaosuuksia. Osuudet on rakennettu kuvaamaan jonkin kaltaista tilannetta mihin asetta työkseen kantava tai asetta itsepuolustustarkoituksessa kantava voi joutua. Osuudet voivat pitää sisällään erilaista liikkumista, pakotettuja lippaan vaihtoja, tai muun kaltaisia oheistoimia. Lippaan vaihdot ja häiriönpoistot on suoritettava suojan takana. Osuuksilla ammuttava laukausmäärä on rajoitettu 18 laukaukseen.

Tuomari seuraa ampujaa koko suorituksen ajan ja mittaa ampujan suorituksessaan käyttävän ajan. Osumien ja ajan perusteella ampujalle lasketaan varsinaiset pisteet.

IDPA eroaa muista yleisimmistä toimintalajeista siten, että asetta kannetaan piilossa vaatteiden alla. Ampujalla on oltava sellaiset ase- ja lipaskotelot, etteivät ne näy ampujan yllä olevan takin tai vaatealiivin alta, kun ampuja nostaa kätensä suoriksi sivuille. Tätä tarkastellessa päällysvaate, kuten takki tai liivi, on oltava auki.

⁶ Sovelletun reserviläisammunnan säännöt 2014 s. 3.

⁷ Mitä IDPA on? IDPA Finland 26.8.2016.

IDPA:ta on mahdollista harrastaa, vaikka ei olisikaan IDPA-yhdistyksen jäsen. Ampumaosuuden tuomari ohjeistaa ampujan siten, ettei matalan luokituksen kilpailuissa tai harjoituksissa sääntöjen tarkka tunteminen ole niin tärkeää. Korkeamman luokituksen kilpailuissa on ampujan kuuluttava IDPA-yhdistykseen ja hänellä on oltava ammuttuna tasoluokka.

Tasoluokkaa ampuessaan ampuja ampuu erikseen määrätyn ampumasuorituksen, jossa ammutaan 90 laukausta eri etäisyyksiltä ja eri asennoista. Ampumasuoritus pitää sisällään myös useita erityyisiä lippaanvaihtoja.

Ampumasuorituksessa käytetty aika määrittää ampujan tasoluokan eli classificationin. Tasoluokkia on neljä. Kilpailuissa ampuja kilpailee vain samaa tasoluokkaa olevien ampujien kanssa. Näin vältetään eritasoisten ampujien kilpailemista samassa tasoluokassa.

Ampujalla on valittavissa viidestä aseluokasta jokin missä kilpailee. Aseluokat määrittelevät minkä kaltaista asetta ampujan on käytettävä. Tiettyyn aseluokkaan kuuluva kilpailee ainoastaan samassa ase- ja tasoluokassa olevia vastaan. Näin ollen kilpaileminen on mielekästä ja kilpailijat ovat melko samalla tasolla. Myöskään aseella saavutettavaa etua ei juuri ole.

Ampuja voi valita ampuuko pistoolilla vai revolverilla. IDPA:ssa aseeseen ei saa kiinnittää rekyyliä vähentävää suujarrua tai ammuntaa helpottavaa optista tähtäintä. Myöskään ainoastaan urheiluammuntaan suunnitellut aseet eivät ole sallittuja. Lajia ammutaan tällä hetkellä virallisesti ainoastaan käsiaseilla. Kuten muissakin toimintalajeissa, on myös IDPA:ssa todella tarkat turvallisuusmääräykset joita on ehdottomasti noudatettava.⁸

2.5 Lajien yhteispiirteitä

Kaikissa edellä mainituissa ampumaurheilulajeissa pyritään luomaan ampujalle toiminnallinen ampumatehtävä, joka ampujan on kyettävä lajin sallimissa säännöissä suorittamaan mahdollisimman nopeasti ja ampumaan mahdollisimman tarkat osumat. Kaikki tämä on tapahduttava todella tarkkojen turvallisuussäädösten mukaan.

Pääteemana kaikissa lajeissa on siis ampua mahdollisimman tarkasti mahdollisimman nopeasti, kumminkaan turvallisuutta unohtamatta.

Aseenkäsittely, ampumaote ja ampuma-asennot ovat avainasemassa toiminnallisissa ampumaurheilulajeissa. Koska ampumatehtävät suoritetaan aikaa vastaan, on aseenkäsittelyn oltava todella hyvin hallinnassa, mikäli meinaa menestyä kilpailuissa.

⁸ IDPA Competition and Equipment Rules of the International Defensive Pistol Association 1996 s. 32-57.

Varsinkin maailmanmestaruustasolla ovat ampujat hioneet aseenkäsittelyn todella kovalle tasolle. Aseen esille otto kotelosta tai lippaanvaihdot ovat todella nopeita. Esimerkiksi aseenvetäminen kotelosta ampumaotteeseen ja laukauksen ampumiseen tapahtuu MM-tasolla reilusti alle sekunnissa. Myös lippaan vaihtaminen tapahtuu lajien huipulla reilusti alle sekuntiin.

Lähes poikkeuksetta ampumasuorituksessa ammutaan kaksi laukausta yhtä maalitaulua kohden. Laukauksista käytetään nimitystä ”tuplalaucus”. Tarkoituksena on ampua laukaukset mahdollisimman nopeasti. Nopeita tuplalaucuksia ammuttaessa hyvä ampumaote korostuu ja sillä on suora vaikutus rekylin hallintaan. Mikäli ampumaote ei ole kunnossa on tuplien ampuminen hidasta tai vastaavasti jälkimmäinen laukauksista ei osu halutulle alueelle.

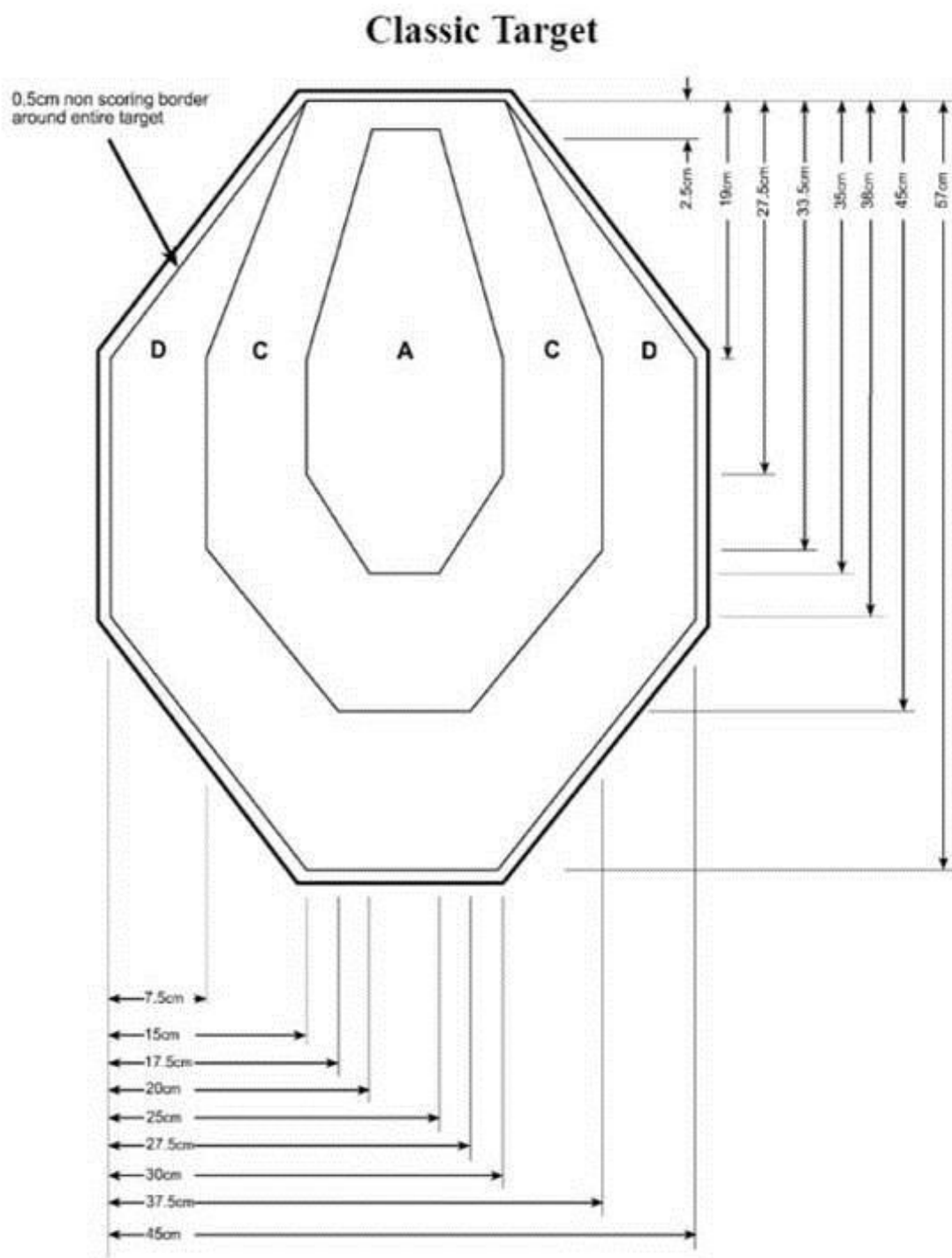
Ampumasuorituksiin liittyy lähes aina myös liikkumista. Se voi olla juoksemista, konttaamista tai vaikka ovien avaamista. Jotta ampuja pystyy mahdollisimman nopeasti lopettamaan liikkumisen, saattamaan aseenvetäminen ampumaotteeseen ja ampumaan tarkan laukauksen on aseenkäsittelyn lisäksi hallittava ampuma-asennot todella hyvin.

Joskus ampumasuorituksessa ampuja pakotetaan rakenteilla rajoittaen ampumaan esimerkiksi kyykystä tai makuultaan. Yksi ampumasuoritus voi pitää sisällään useita eri ampuma-asentoja. Näin ollen asennosta toiseen vaihtaminen ja niiden välillä liikkuminen on oltava sekin hyvällä tasolla, mikäli aikoo menestyä. Oli lajina mikä tahansa toiminnallisista ampumaurheilulajeista.

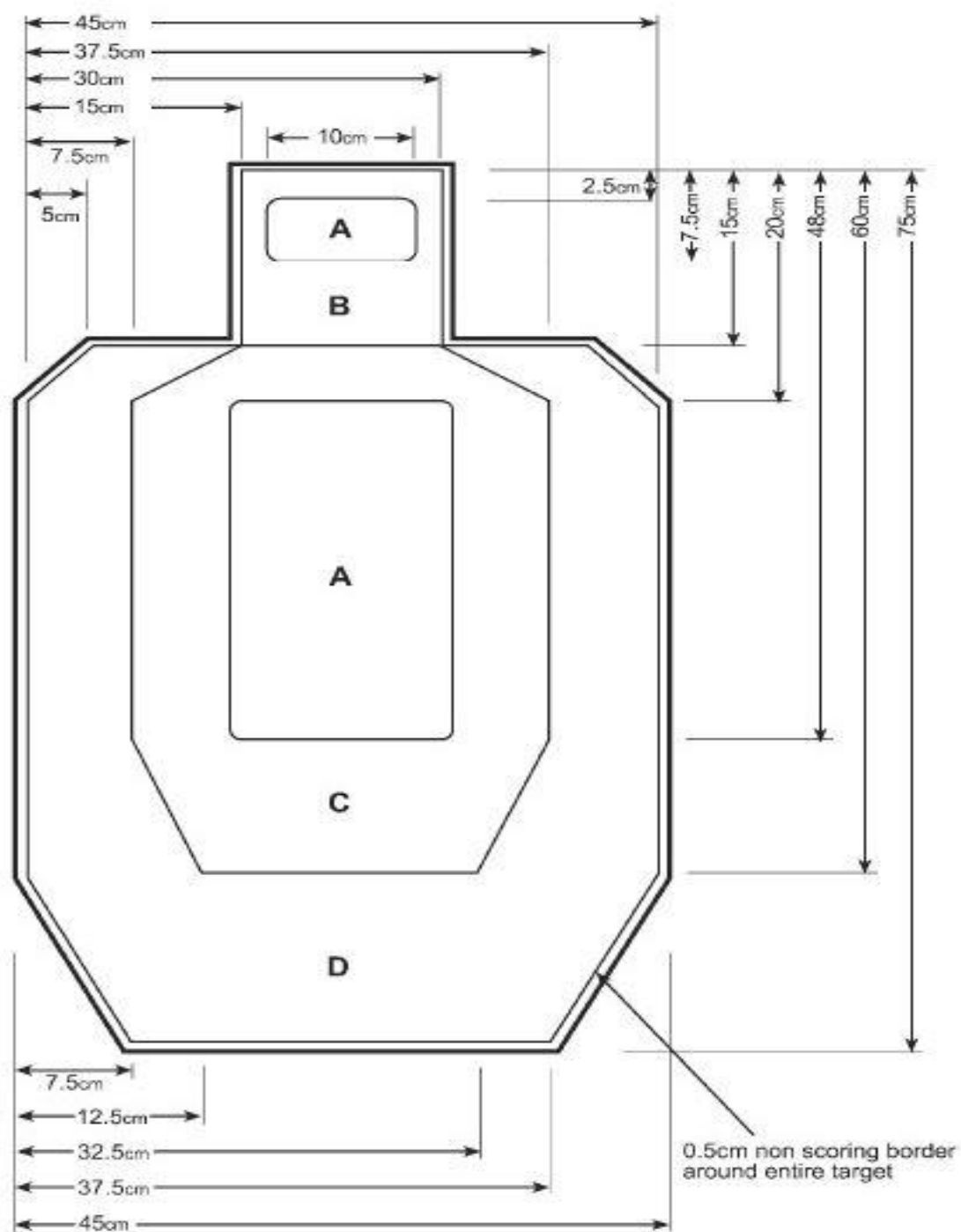
Kuten jo edellä on mainittu, ovat lajien turvallisuusmääräykset todella tiukat. Käytännössä näin on pakko olla. Se on ainut tapa, jolla vahingoilta voidaan välttyä.

Ennen ampumasuorituksen alkua suorituksella toimiva tuomari kertoo ampujille ampumasuorituksella olevat ampuma- ja käsittelysektorit. Näitä on ehdottomasti noudatettava. Mikäli ampujan aseenvetäminen osoittaa ampumasuorituksen aikana ohikäsittelysektorin rajan, tuomari keskeyttää ampumasuorituksen välittömästi ja ampuja hylätään. Tämä tarkoittaa sitä, että ampuja joutuu keskeyttämään kyseisen kilpailun tai ampumarjoituksen kokonaan. Hylkäyksen saa myös mikäli liikkuu sormi liipaisinkaaren sisällä. Sormi saa olla liipaisinkaaren sisällä ainoastaan silloin kun ampuja varsinaisesti ampuu aseella. Hylkäyksen saatuaan ampuja on valmis lähtemään suoraan pois radalta. Tämä on erittäin ikävää varsinkin, jos on matkustanut useita satoja kilometrejä kilpailuun. Näin ollen turvallisuusmääräyksiensä kohdalla on oltava erittäin huolellinen.

Kussakin lajissa on tietynkaltainen koe, joka on suoritettava hyväksytysti ennen ammunnan harrastamista. Ainoastaan IDPA:ssa ampumaan pääsee ilman kokeen suorittamista, mutta kilpaillakseen ampujan on suoritettava tietyn tasoinen ampumanäyttö. Pääosin koe pitää sisällään teoriaosion lajin säännöistä ja turvallisuusmääräyksistä. Hyväksytysti suoritettua teoriaosuuden jälkeen ampujan on suoritettava vielä käytännön ampumakoe. Käytännön kokeessa mitataan ampumataitoa ja aseenkäsittelytaitoa. Ne on oltava tietyllä tasolla, jotta koe on hyväksytysti suoritettu. Ampuja ei myöskään saa tehdä kokeen aikana turvallisuutta vaarantavia virheitä.

Kuva 1 IPSC:ssä käytetty osumataulu mittoineen. (Kuva Av-ase ja erä oy 2016)

Kuva 2 SRA:ssa ja IDPA:ssa käytetty osumataulu mittoineen. (Kuva: Av-ase ja erä oy 2016)

3. AMMATILLINEN ASEENKÄSITTELY

Käsittelen tässä osiossa ammatillista aseenkäsittelyä. Kerron, mitä ammatillinen aseenkäsittely pitää sisällään, kuten toimintaympäristöä, jossa poliisi toimii. Mitä erityispiirteitä toimintaympäristö tuo tullessaan ja mitä toiminnassa on otettava huomioon. Käsittelen myös poliisin aseenkäyttöön liittyvää lakitekstiä, eli miten aseiden käyttöä laissa säädelään ja missä tilanteissa asetta voidaan käyttää. Käyn myös lävitse, miten poliisin aseenkäyttöä mitataan ja millä tasolla sen on oltava, jotta voi työssään kantaa asetta.

3.1 Toimintaympäristö

Suomessa on olemassa vain yksi poliisi, joka toimii kaikkialla koko valtakunnan alueella. Vastaavasti useilla muilla valtioilla on käytössä eri tehtäviin ja alueille oma poliisi, joka on varustettu juuri omaa tehtävä aluettansa varten. Useimmissa maissa eri poliisiyksiköt tekevät hyvin vähän yhteistyötä keskenään. Varsinkin jos toinen viranomaisyksikkö toimii toisen ministeriön alaisuudessa, voi yhteistyö olla todella hankalaa. Suomessa toimii poliisin ohella muitakin eri viranomaisia ja osa heistä toimii eri ministeriön alaisuudessa. Suomessa eri viranomaisten välinen yhteistyö toimii todella hyvin. Jopa niin hyvin, että yhteistyön saumattomuutta on kummasteltu muualla maailmalla. Suomen viranomaiset saavatkin usein tunnustusta muiden maiden kollegoiltaan sujuvasta yhteistyöstä.

Suomen valtio käsittää kokonaisuudessaan todella monenlaista maastoa ja ympäristöä. On paljon haja-asutusalueita, joissa asumusten välit voivat olla todella pitkiä. Vastaavasti varsinkin kesäiset kaupungit voivat olla todella vilkkaita ja suuria ihmismääriä liikkuu ympärillä todella paljon.

Suuri osa Suomen pinta-alasta on erityyppistä metsää ja vesistöä, jotka muodostavat täysin erilaisen toimintaympäristön verrattuna ihmisvilkkaseen kaupunkimiljööhön. Suomen poliisi kohtaa siis työtehtävissään todella monenlaisia toimintaympäristöjä. Jokaisen tehtävän ja vallitsevan toimintaympäristön mukaan poliisi joutuu valitsemaan soveltuvimmat toimintatavat ja varusteet.

3.2 Mitä on ammatillinen aseenkäsittely

Termi ”ammatillinen aseenkäsittely” on käsitteenä melko laaja ja pitää sisällään useita erilaisia melko laajojakin asiakokonaisuuksia. Kuten termi itsessäänkin jo kertoo, se käsittää työkseen asetta kantavien henkilöiden taitoa suoriutua oman ”työvälineensä” hallinnasta.

Edellä mainittuja ammatillisen aseenkäsittelyn asiakokonaisuuksia ovat esimerkiksi aseenturvallinen käsittely, aseessa kiinni olevien varusteiden hallinta, liikkuminen aseella eri asennoissa, suojan käyttö ja varsinainen laukausten ampuminen. Asetta työssään kantavan poliisin tulisikin hallita jokainen edellä mainittu aihealue riittävän hyvin, jotta pystyy onnistuneesti suoriutumaan tehtävistä, jossa asetta joudutaan käsittelemään.

Suomessa kaikki työssään asetta kantavat henkilöt saavat vaadittavan asekoulutuksen ammatin peruskoulutuksessa. Koulutuksen jälkeen he joutuvat suorittamaan hyväksytysti tietyn tasoisen näyttökokeen, jotta voivat kantaa asetta mukanaan työtehtävillä. Näyttökoe on uusittava noin yhden vuoden välein, jotta voidaan varmentua, että asetta kantavan taitotaso on pysynyt riittävänä. Tarkoitan tässä tapauksessa työtehtävillä viranomais- sekä turvallisuusalan työtehtäviä. Kaikissa riistatehtävissä aseella mukana kantaminen ei edellytä tasokokeen suorittamista. Vastaavasti toiminnallisissa ampumaurheilulajeissa kilpaileva joutuu suorittaa tiettyä tasoa edellyttävän tasokokeen, jotta pääsee mukaan harrastamaan lajia.

Eri viranomaisilla kuten Rajavartiolaitoksella, Puolustusvoimilla, Poliisilla ja Tullilla ampuma-asekoulutus on pääosin melko samankaltaista ja näyttökokeessa vaadittavassa taitotasossa ei ole suuria eroja. Myös jokaiseen mukana pidettävään asetyyppiin on käyttäjän saatava asianmukainen koulutus. Koulutuksista vastaavat siihen erikseen koulutetut henkilöt.

Yksityisellä turvallisuusalalla ainoastaan vartija voi tietyissä työtehtävissä kantaa ampuma-asetta. Yksityisellä turvallisuusalalla kannettavat asetyypit on rajoitettu ainoastaan ”lyhyisiin aseisiin”, joilla tarkoitetaan ainoastaan pistoolia ja revolveria. Käytännössä Suomessa voi vartija kantaa ampuma-asetta vain työtehtävillä, joilla suojataan ihmisen henkeä ja terveyttä, eli niin sanotuilla henkilösuojatehtävillä.

3.3 Ammatillisen aseenkäsittelyn toimintatapoja

Mitä laadukkaaseen ammatilliseen aseenkäsittelyyn tähtäävä koulutus pitää sisällään? Käsittelen tässä osiossa tarkemmin ammatilliseen aseenkäsittelyyn liittyviä tekniikoita ja taktiikoita ja minkälaisiin asioihin tulisi harjoittelussa kiinnittää huomiota. Pohdinta keskittyy pääosin ”Lyhyellä aseella” toimimiseen, eli henkilökohtaiseen virka-aseeseen.

3.4 Aseen esille ottaminen ja kotelointi

Käytännössä henkilökohtaista virka-asetta, jolla tarkoitetaan henkilökohtaista pistoolia, kannetaan aina kotelossa vyöllä tai reidellä. Virkapukuisilla poliiseilla virka-ase on turvakotelossa varustevyöllä tai reiteen lasketussa kotelossa. Joka tapauksessa ase on turvakotelossa, joka vaikeuttaa merkittävästi aseiden riistämistä. Siviiliasuiset poliisit kantavat asetta piilossa vaatteiden alla. Siviilivaatteiden kanssa kannettava kotelo on useimmiten pienikokoisempi kuin virkavaatteissa kannettava turvakotelo. Pienempi kotelo mahdollistaa aseiden helpomman kätkemisen.

Koska asetta kannetaan kotelossa, on aseiden nopea ja turvallinen esille ottaminen ja takaisin koteloon asettaminen yksi ammatillisen aseenkäsittelyn kulmakivistä. Voimankäyttötilanteissa aseiden käyttöön pyritään varautumaan hyvissä ajoin ja ase otetaan esille riittävän ajoissa ennen kuin sitä mahdollisesti tulisi tarvitsemaan.

Hätävarjelutilanteet ovat vastaavasti yllätyksen kaltaisia tilanteita vastapuolen aloitteesta. Tämän kaltaisissa tilanteissa aseiden käyttöön ei ole ehditty varautua ja tilanne tulee täysin yllättäen. Näin ollen ase joudutaan ottamaan esille kotelosta hyvinkin nopeasti ja pahimmassa tapauksessa laukauksia joudutaan ampumaan välittömästi aseiden esille oton jälkeen tai sen aikana.

Myöskin aseiden laittamista takaisin koteloon pidetään ”kriittisenä taitona”. Esimerkiksi tilanteissa, jossa kohdehenkilöä on käskytetty ampuma-aseella uhkaamalla ja kohdehenkilö on luopunut hallussaan olleesta aseesta, ei poliisilla ole enää edellytyksiä käyttää ampuma-asetta kohdehenkilöön. Mikäli kohdehenkilö vielä jatkaa vastarintaa ilman vaarallista välinettä, on poliisi vaihdettava voimankäyttövälinettä tai siirryttävä fyysiseen voimankäyttöön. Joka tapauksessa ampuma-ase on ensi koteloitava turvallisesti. Tarkoituksena olisi saada koteloitua ase katsomatta koteloon, jotta kohdehenkilöä pystytään tarkkailemaan voimankäyttövälineen vaihdon aikana. Tässä tekniikassa näkee usein suuria puutteita ja aseiden kotelointi ilman koteloon katsomista on osoittautunut monelle varsin haastavaksi.

Harjoitellessa aseiden esilleottoa ja kotelointia on syytä keskittyä liikeratojen oikeellisuuteen, jotta käsien ja aseiden liike olisi mahdollisimman vähäinen ja ase saataisiin suoraan kotelosta vedettäessä tarvittaessa heti ampuma-asentoon ja ote aseesta olisi mahdollisimman hyvä. Useimmiten liian nopean ”vedon” yrittäminen aiheuttaa vain sen, että kotelon lukitusmekanismien käyttäminen ei onnistu oikein ja aseiden kahvasta saatu ote on todella huono ja sitä joudutaan korjaamaan ennen laukausten ampumista.

Vastaavasti liikeradan ampuma- tai valmiusotteesta aseiden viemiseksi takaisin koteloon tulisi olla mahdollisimman puhdas ja ulkoa opittu. Näin pystyttäisiin välttämään koteloon katsomista ja havainnointikykyä voitaisiin käyttää tärkeämpiin asioihin.⁹

⁹ Vainio 2010, 100-105.

3.5 Ampuma- ja valmiusasennot

Jotta laukausten ampuminen olisi erilaisissa tilanteissa mahdollisimman tarkkaa ja sulavaa, on hyvällä tasolla olevan aseenkäyttäjän hallittava useita erilaisia ampuma-asentoja. Varmaa on se, että ei ole olemassa sellaista ampuma-asentoa, joka sopisi kaikkiin mahdollisiin tilanteisiin.

Pääosin ammatillista aseenkäsittelyä koulutettaessa pyritään koulutettaville opettamaan mahdollisimman helposti opittava ja omaksuttava mahdollisimman yleispätevä ampuma-asento. Pääosin Suomessa koulutettava ampuma-asento onkin perinteinen Isosceles-asento. Isosceles asennossa ampuja on symmetrisesti jalat samalla tasolla noin hartialeveydellä. Polvista joustetaan hieman ja kädet on työnnetty suoraksi eteen. Asento on helppo oppia ja tuntuu ihmisistä luonnolliselle. Asento on havaittu toimivaksi myös henkilön kokiessa kovaakin stressiä.

Ympäri maailmaa asetta työssään kantaville koulutetaan mitä erilaisimpia ampuma-asentoja. Riippuen valtiosta ja kouluttajan taustasta voivat koulutetun asennot poiketa kovinkin toisistaan. Onhan maailma täynnä erilaisia ampuma-asentoja.

Hyvällä tasolla olevalle ammatissaan asetta kantavalle ei riitä, että osaa ainoastaan perusampuma-asennon pystystä. Harvoissa voimankäyttötilanteissa molemmat osapuolet seisovat kasvot vastakkain paikallaan villin lännen kaksintaistelujen tapaan. Tai ainakin tämänkaltaista tilannetta tulisi välttää. Tarkoituksena olisi pyrkiä mahdollisimman hyvään suojaan, josta pystyy tarvittaessa käyttämään ampuma-asetta uhkaa vastaan.

Harvoin suojan takaa toimittaessa pystyy käyttämään perinteistä symmetristä ampuma-asentoa. Näin ollen ampujan on valittava jokin toinen tilanteeseen paremmin sopiva asento. Kuten jo edellä mainittiinkin, on olemassa useita eri tilanteisiin sopivia erilaisia ampuma-asentoja. Kuhunkin tilanteeseen on varmasti olemassa useampi toimiva vaihtoehto. Tärkeintä on se, että ammatissaan asetta kantava olisi harjoitellut asentoja etukäteen ja miettinyt itselleen valmiiksi eri tilanteissa käytettävän ampuma-asennon. Mikäli henkilö joutuu tilanteen ollessa jo päällä miettimään, että millä asennolla tästä voisi selvitä, voi lopputulos olla todella huono. Mielestäni ammatillista aseenkäsittelyä harjoitellessa tulisi, jos ei nyt aivan joka kerta, niin vähintään joka kolmas kerta harjoitella ampumaan myös suojan takaa.¹⁰

¹⁰ Vainio 2010, 86-93.

Ammatillisessa aseenkäsittelykoulutuksessa koulutetaan ampuma-asentojen lisäksi myös valmiusasento, jossa ase on otettu esiin kotelosta ja tuotu valmiiksi ampujan rinnan korkeudelle. Tästä ase on helppo ja nopea viedä varsinaiseen ampuma-asentoon. Valmiusasentoa käytetään usein, kun on varauduttu ampuma-aseen käyttämiseen. Valmiusasento on oiva tapa liikkua ase esille otettuna tilanteissa, jossa välitöntä vaaraa aseiden käytölle ei ole.¹¹

Kuva 3 Isosceles-ampuma-asento (Kuva: Policeone 2017)

¹¹ Vainio 2010, 100.

3.6 Ase, varusteet ja niiden hallinta

Virka-aseissa eli ”lyhyissä aseissa” ei näe usein paljoakaan lisävarusteita, tosin kuin taas ”pitkissä aseissa” eli kivääreissä ja haulikoissa. Useimmiten työnantaja ei jaa henkilökohtaisen aseensa lisäksi aseeseen lisävarusteita. Syynä tähän lienee pääosin lisävarusteiden kovat hinnat.

Yleisimpiä lisävarusteita käsiaseissa ovat asevalo ja/tai laserosoitin. Asevalo antaa merkittävän edun ammuttaessa valaisinta käyttäen, jolloin ampujan ei tarvitse käyttää tukikättä käsivalaisimen pitämiseen. Ampuja voi ampua samalla ampumaotteella kuin ilman valaisintakin. Ottaen huomioon vielä Suomen kohtalaisen pimeät vuodenaajat, on ampuminen valon kanssa äärimmäisen tärkeä taito. Laserosoittimilla puolestaan on helppoa merkata kohde muille samalla tehtävällä oleville. Laserosoittimen punaisen tai vihreän ”täplän” psykologinen vaikutus vastapuoleen on tietyissä tapauksissa myös etu. Pääosin laserosoittimissa käytetään näkyvää laservaloa. Pois lukien sotilastehtävissä ja poliisin erikoistehtävissä saatetaan käyttää myös ir-valoa, joka näkyy vain toimittaessa valonvahvistimien kanssa.¹²

Käsivalaisimen kanssa ampumiseen on olemassa myös useita eri tekniikoita. Ampumasekoulutuksessa koulutetaan pääosin jotain viidestä yleisimmästä tekniikasta. Jokaisen ampujan on valittava parhaiten itselleen ja vallitsevaan tilanteeseen sopivin vaihtoehto. Tärkeintä tässäkin tapauksessa on, että aseensa käyttäjä on harjoitellut jo ennen varsinaista tilannetta valmiiksi tekniikat, joita aikoo käyttää.¹³

Pitkissä aseissa on taas lähes poikkeuksetta lisävarusteena asevalo ja jonkinlainen optinen tähtäin. Useimmiten kivääreihin ja haulikoihin on kiinnitetty joko nolla tai 1-4 kertaa suurentava punapiste- tai hologrammitähtäin. Edellä mainitut tähtäimet mahdollistavat tarkan laukauksen ampumisen helpommin ja varmemmin kuin aseensa omia rautatähtäimiä käyttäen. Myös pidemmille etäisyyksille ampuminen on helpompaa ja tarkempaa optista tähtäintä käyttäen.

3.7 Aseensa kanssa liikkuminen

Elokuvista tuttu juoksusta tarkkojen laukausten ampuminen ei valitettavasti ole totta tai ainakaan kovinkaan helppoa. Liikkeestä osumien ampuminen ei muutenkaan ole mikään äärimmäisen helppo tehtävä, varsinkaan henkilökohtaisella virka-aseella. Suomessa tapahtuvaa ammatillista aseenkäsittelyä ajatellen ei liikkeestä ampuminen olekaan mikään yleinen usein käytetty toimintatapamalli.

¹² Jussila 1997, 92-93.

¹³ Vainio 2010, 204-212.

Kuten jo aikaisemmin on mainittu, pyritään kaikki ampuma-aseen käyttöä vaativat tilanteet suorittaa maksimaalista suojaa käyttäen. Toki on mahdollista, että laukauksia joudutaan ampumaan, mikäli tilanne eskaloituu siten, että asetta on pakko käyttää suojaan mentäessä tai vaikka liikkuesssa toiseen suojaan. Näin ollen tätäkin toimintaa tulisi harjoitella, mutta liikkeestä ampumista on pyrittävä välttämään mahdollisimman pitkään.

Ase esillä ollessa liikkumisessa on aina otettava huomioon niin taktinen kuin turvallinenkin näkökulma. Ase esillä liikuttaessa on jokaiseen tilanteeseen ja toimintaympäristöön valittava sopivin tapa kantaa asetta. Esimerkiksi kaupunkiympäristössä, jossa ympärillä liikkuu paljon sivullisia, on ehdottomasti vältettävä ”turhaa” ihmisten osoittamista aseella. Kumminkin on myös oltava valmiina toimimaan ja käyttämään asetta tarvittaessa, joten liika turvallisuuden haaliminen ei saa vastaavasti vähentää valmiutta käyttää asetta. Usein asetta opetetaan kantamaan valmiusasennossa rinnan korkeudella piippu uhan suuntaan tai niin sanotussa Sul-asennossa, jossa ase on tuotu navankorkeudelle piippu maahan suunnattuna. Näin aseeseen piippu ei osoita vahingossakaan ketään ympärillä olevia. Molemmista asennoista ase on nopea tuoda tarvittaessa ampuma-asentoon.

Kuva 4 Sul-valmiusasento (Kuva: Wideopenspecs 2017)

3.8 Häiriönpoistot

Ase, kuten muutkin tekniset laitteet voivat tehdä häiriötä tai hajota kesken käyttämisen. Onneksi useimmiten aseiden yhteydessä ilmenevät häiriöt johtuvat joko käytössä olevista patruunoista, aseiden huonosta huoltamisesta tai käytetystä lippaasta. Harvemmin itse aseeseen tulee häiriötä tai rikkoontumisia. Toki on muistettava Murphyn laki: ”Jos jokin voi mennä vikaan, se varmasti myös tekee niin.” Varsinkin jos on kyse työtehtävistä.

Suomessa ammatillisessa aseenkäsittelykoulutuksessa koulutetaan pääosin kolme erilaista häiriönpoistotekniikkaa pistoolille. Samat tekniikat koulutetaan niin vartijoille, poliiseille kuin myös sotilaillekin. Häiriönpoistoa vaativassa tilanteessa tärkeintä on tehdä havaintoja aseesta, jotta saisi ajatuksen siitä, minkä tyyppisestä häiriöstä on kyse. Häiriön tunnistaminen auttaa käyttäjää valitsemaan kuhunkin häiriöön sopivan häiriönpoistotekniikan. Jokainen häiriönpoistotekniikka tulee siis aloittaa nopealla vilkaisulla aseeseen. Vilkaisun aikana tulisi tehdä havaintoja esimerkiksi siitä, onko luisti jäänyt taakse tai onko hylsy poikittain hylsynpoistoaukossa.

Lähtökohtaisesti ensisijainen häiriönpoistotekniikka tulisi olla nopea häiriönpoistotekniikka, jossa tukikädellä lyödään reippaasti aseessa kiinni olevan lippaan pohjaan. Lyönnin jälkeen ase luisti vedetään taakse ja asetta kallistetaan hylsynpoistoaukon suuntaan, jotta mahdollinen hylsy tai vioittunut patruuna saadaan putoamaan pois aseesta. Kallistuksen yhteydessä aseeseen sisään tulisi katsoa ja tehdä havaintoja häiriön aiheuttajasta. Kallistuksen jälkeen luisti päästetään takaisin eteen. Luistia ei missään tapauksessa saa saattaa eteen omalla voimallaan, vaan sen on annettava palautua aseeseen oman mekaanisen voiman avulla. Luistin palautumisen jälkeen ase on taas käyttövalmiina.¹⁴

Toiseksi suosituin häiriönpoistotekniikka on kahden lippaan häiriönpoistotekniikka. Häiriön sattuessa tehdään taas nopea vilkaisu aseeseen ja pyritään selvittämään häiriön syy. Nopean arvion jälkeen aseessa oleva lipas vedetään irti aseesta ja hylätään maahan. Tämän jälkeen ase luistia vedetään kolme kertaa taakse ja asetta kallistetaan hylsynpoistoaukon suuntaan, jotta jumiutunut hylsy tai patruuna tippuu pois aseesta. Kolmen rivakan luistin taakse vetämisen jälkeen luisti vapautetaan takaisin eteen päästämällä irti luistista. Tämän jälkeen aseeseen kiinnitetään uusi lipas ja ase viritetään uudestaan vetämällä luisti taakse ja päästämällä takaisin eteen. Näin ase on taas käyttövalmis.

Viimeinen ja vähiten suositeltu häiriönpoistotyyli on yhden lippaan häiriönpoistotekniikka. Tekniikassa tehdään muuten täysin samat suoritteet kuin kahden lippaan häiriönpoistotekniikassa, mutta aseesta irroitettava lipas otetaan talteen ja kiinnitetään uudestaan aseeseen kolmen luistin taakse vetämisen jälkeen. Tämä on tietysti ainoa vaihtoehto, mikäli työvarustuksessa kantaa vain yhtä lipasta mukanaan. Onneksi useimmiten varustukseen kuuluu myös varalipas.

¹⁴ Vainio 2010, 109.

Varsinkin Glock-tyylisten pistoolien häiriöt johtuvat useimmiten käytössä olevista patruunoista tai vioittuneista lippaista. Näin ollen yhden lippaan häiriöpoistotekniikassa ”hyvään aseeseen” tuodaan uudestaan ”huono lipas”, jonka johdosta häiriötä ei saada poistettua häiriöpoistotekniikasta huolimatta. Jo tästäkin syystä kannattaa työtehtävissä kantaa varalipasta mukanaan.

Oli häiriön syynä mikä tahansa, on sen poistamista harjoiteltava riittävän usein. Suomessa on hyvin harvinaista kantaa mukanaan myös vara-asetta. Siksi on harjoiteltava ja käytävä mielessään eri toimintatapoja tilanteisiin, jossa häiriö johtuu aseiden rikkoutumisesta, eikä sitä saada korjattua häiriöpoistotekniikoita käyttämällä.

3.9 Lippaan vaihtaminen

Lippaanvaihdon tarkoituksena on vaihtaa aseessa kiinni oleva täysin tyhjä tai vajaa lipas uuteen täynnä olevaan lippaaseen. Ammatillista näkökulmaa ajatellen kyseinen suoritus olisi tehtävä mahdollisimman nopeasti. Lippaanvaihtotekniikoita on pääasiassa olemassa kahdenlaisia. Niin sanottu hätälippaanvaihto ja taktinen lippaanvaihto.

Hätälippaanvaihdoissa on sen nimensä mukaisesti tapahtunut jokin odottamaton tilanne, joka tulisi ratkaista mahdollisimman nopeasti, jotta tehtävää pystyttäisiin jatkamaan. Tässä tilanteessa ase on päässyt kokonaan tyhjäksi, eli kaikki aseessa olevat patruunat on ammuttu ja ase ja aseessa oleva lipas on tyhjä. Mikäli kyseessä on pistooli, pitäisi aseiden luistin olla jäänyt lukittuna taka-asentoon. Tämän kaltainen (hätä)tilanne on ammatillisesta näkökulmasta erittäin huono, sillä ase ei ole tällä hetkellä toimintakunnossa. Näin ollen tyhjä lipas tulisi saada mahdollisimman nopeasti ulos aseesta, ja uusi täysi lipas mahdollisimman nopeasti aseeseen ja saattaa ase takaisin toimintakuntoiseksi.

Hätälippaanvaihdon suorittaminen aloitetaan siten, että ampuja huomaa aseiden olevan tyhjiä. Tämä tulee ilmi joko siten, että ampuja huomaa aseiden luistin lukittuneen taka-asentoon, tai liipaisinta painettaessa aseesta kuuluu ”klik” ja ase ei laukeakaan. Häiriö luistin eteen pääsemisestä voi johtua joko virheellisestä ampumaotteesta tai aseiden teknisestä viasta, kuten osien kulumisesta.

Kun ampuja on saanut tiedon siitä, että ase on tyhjä, ase tuodaan käsittelyasentoon joko rinnan tai ampujan kasvojen korkeudelle. Asekäden kyynärpää on molemmissa vaihtoehdoissa ampujan kylkeä vasten tuettuna. Etuna pidettäessä asetta kasvojen korkeudella on se, että ampujan on helpompi havainnoida edessä tai uhan suunnassa tapahtuvaa toimintaa. Molemmissa tavoissa ampuja katsoo asetta, sillä ihmisen on helpompi ohjata käsiään samaan paikkaan johon kohdistaa katseensa. Voidaan sanoa, että lipas ”katsotaan” sisään aseeseen.

Samalla kun ase tuodaan käsittelyasentoon, aseiden tyhjiä lipas pudotetaan aseesta joko ainoastaan painamalla asekädellä lippaanvapautussalppaa antaen lippaan pudota vapaasti pois aseesta.

Tai vastaavasti lipas voidaan irrottaa tukikättä käyttämällä, siten että tukikädellä sekä painetaan lippaan vapautussalpaan että vedetään tyhjä lipas pois aseesta. Jälkimmäinen vaihtoehto toimii varmemmin eri tilanteissa varsinkin, jos aseeseen lipaskuulussa on likaa haittaamassa lippaan irtoamista.

Koska kyseessä on hätätilanne ja lipas on vaihdettava mahdollisimman nopeasti, annetaan tyhjän lippaan pudota vapaasti maahan. Se voidaan poimia maasta, kun ase on saatu takaisin toimintakuntoon ja tehtävä on saatu sille tasalle, että lippaan poimiminen on mahdollista.

Kun tyhjä lipas on saatu ulos aseesta, hakee tukikäsi välittömästi varusteista uuden täyden lippaan ja tuo sen kiinni aseeseen. Uusi lipas saatetaan voimalla aseeseen ja sen kiinnitys on syytä varmistaa vielä lyömällä lippaan pohjaan. Kun uusi lipas on kiinni aseessa, luisti vapautetaan eteen, jolloin ase on taas toimintakuntoinen ja tarvittaessa sillä voidaan jälleen ampua.¹⁵

Taktisen lippaanvaihdon ajatuksena on vaihtaa aseeseen uusi täysi lipas ennen kuin aseessa oleva lipas on ammuttu täysin tyhjäksi. Ammatillisesta näkökulmasta tähän tulisi aina pyrkiä, eikä asetta tulisi päästää koskaan tyhjäksi.

Taktinen lippaanvaihto alkaa ampujan päätöksestä vaihtaa vajaan lippaan tilalle uusi täysi lipas. Toisin kuin hätälippaanvaihto, joka alkoi ampujan havainnosta, että ase on tyhjä ja poissa pelistä. Taktisen lippaanvaihdon suorittamiseksi on useita eri vaihtoehtoja, joista esittelen nyt mielestäni helpoimman tavan.

Ase tuodaan tässäkin tekniikassa käsittelyasentoon joko rinnan tai kasvojen korkeudelle. Samalla kun ase käsi tuo asetta käsittelyasentoon, hakee tukikäsi varusteista uuden täyden lippaan. Tukikädessä oleva täynnä oleva lipas pujotetaan etusormen ja keskisormen väliin, jotta aseesta irrotettavalle vajaan lippaalle on tilaa peukalon ja etusormen välissä.

Kun tukikäsi on hakenut uuden täyden lippaan varusteista, vedetään vajaan lipas aseesta tukikädelle edellä mainitulle paikalle peukalon ja etusormen väliin. Tämän jälkeen etusormen ja keskisormen välissä oleva täysi lipas työnnetään aseeseen. Lippaan kiinnittyminen tulee varmistaa lyönnillä lippaan pohjaan. Kun uusi täysi lipas on kiinnitetty aseeseen, voidaan ase viedä tarvittaessa ampumaotteeseen tukikäden viedessä aseesta irrotetun lippaan varusteisiin.¹⁶

Koska ase ei ole päässyt tyhjäksi asti, ei varsinaista latausliikettä tarvitse tehdä taktisen lippaan vaihdon yhteydessä. Mikäli ampuja on epävarma siitä onko aseessa kumminkaan patruunaa patruunapesässä voi ampuja suorittaa varsinaisen latausliikkeen, jonka johdosta pahimmassa tapauksessa yksi täysi patruuna lentää patruunapesästä pois maahan.

¹⁵ Vainio 2010, 113.

¹⁶ Vainio 2010, 114.

Kaikista yksinkertaisin tapa suorittaa taktinen lippaanvaihto on vain pudottaa vajaa lipas maahan ja asettaa täysi lipas aseeseen. Koska ihminen on pääosin laiska ja ammatillisesta näkökulmasta ajatellen ei turha kumartelu maahan ole suotavaa, on viisaampaa suorittaa taktinen lippaanvaihto hylkäämättä vajaata lipasta maahan. Tämä on myös parempi ratkaisu ja varusteiden kestävyysdenkin kannalta. Tärkeintä taktisessa lippaanvaihdossa on, että se tehdään silloin kun tilanne on tarpeeksi rauhallinen sen suorittamiseksi. Mikäli lippaanvaihdolle on todellinen kiire, on parempi suorittaa hätälippaanvaihto.

Onneksi tilanteet, joissa poliisi joutuu ampumaan enemmän kuin yhden lippaallisen ovat äärimmäisen harvinaisia.

Tämä ei kumminkaan tarkoita sitä, ettei lippaanvaihtoja tulisi harjoitella laisinkaan. Tukeehan lippaanvaihtojen harjoittelu myös samalla häiriönpoistojen suoritusvarmuutta. Molempien tekniikoiden onnistumisen kannalta on tärkeää, että lippaat pysyvät käsissä ja että lippaiden irrottamine ja asettaminen aseeseen on varmaa.

3.10 Laukausten ampuminen

Varsinainen laukausten ampuminen virka-aseella on hyvin pieni osa ammatillista aseenkäsittelyä. Toki, se on ehdottomasti vaativin osa-alue ja sen onnistuminen tai epäonnistuminen vaikuttaa suuresti tilanteen etenemiseen. Äärimmäisen harvoin aseenkäyttötilanteissa aseella joudutaan ampumaan laukauksia. Useimmiten aseeseen käyttöön varautuminen ja aseeseen käytöllä uhkaaminen ovat riittäviä toimenpiteitä kohdehenkilön vastarinnan murtamiseen.

Useimmiten ampumista harjoitellaan niin valtion kuin yksityistenkin turva-alan yritysten toimesta melko staattisesti. Ammunta suoritetaan 5-15 metrin päästä maalitaulusta seisten. Tarkoituksena ampua omaan vapaaseen tahtiin aseessa olevat patruunat mahdollisimman tarkasti maalitauluun. Laukausten ampumiseen käytetään aikaa ja jokainen laukaisu pyritään hiomaan mahdollisimman hyväksi. Tämä onkin täysin oikea tapa harjoitella ammuntaa varsinkin uusien ja kokemattomien ampujien kanssa. Mutta onko tämä paras mahdollinen tapa harjoitella ammatillisen aseenkäytön näkökulmasta. Ollaanko työtehtävissä usein kymmenen metrin päässä kohteesta, onko kohde paikallaan ja antaako kohde poliisin rauhassa ottaa aseeseen esiin ja ampua rauhassa mahdollisimman hyvän laukauksen?

Mielestäni edellä kuvattu tilanne ei ole kovinkaan realistinen. Usein aseenkäyttötilanne tulee yllättäen, kohde liikkuu, sekä poliisi liikkuu parempaan suojaan. Usein myös symmetrinen ampuma-asento seisten ei ole mahdollinen tai ainakaan paras tilanteeseen sopiva ampuma-asento.

Kun ajatellaan vielä toimintaympäristöä muuten, voi laukausten ampuminen olla todella vaikeaa. Tilanteessa voi olla kohdehenkilön lähellä tai takana taustalla sivullisia henkilöitä tai rakennelmia. Näin ollen luodin läpäisy on otettava myös huomioon.

Mikäli ympärillä on sivullisia, on ampujan harkittava todella tarkasti, pystyykö tässä kohtaa tilannetta ampumaan laukauksen aiheuttamatta vaaraa sivullisille.

Näin ollen ampumaharjoittelussa tulisi mahdollisuuksien mukaan harjoitella käyttäen erilaisia maalitauluja, liikkuvaa maalia, suojia ja ajanottolaitetta. Myös liikkeestä ampumista olisi syytä harjoitella. Ajanottolaitte, eli niin sanottu ”taimer” tuo hyvän lisän ammunnan harjoitteluun. Taimerin avulla ampumasuorituksiin saadaan lisättyä aikapainetta, mikä on omiaan myös nostamaan ampujan stressitasoa.

Paineen alla ampumista on hyvä harjoitella, sillä harvemmin ammatilliset aseenkäyttötilanteetkaan ovat stressittömiä. Taimerin avulla pystyy sujuvasti harjoittelemaan myös nopeita hätävarjelulaukauksia.

Ampumaharjoittelun yhteyteen olisi hyvä lisätä myös oheistoimintaa, kuten fyysisiä suorituksia, voimankäyttövälineiden vaihtamista, liikkumista ja vaikkapa ajoneuvotoimintaa. Sillä usein jokin edellä mainituista liittyy myös työtehtävällä aseenkäyttötilanteeseen.

Työtehtävissä jokainen ammuttu laukaus on kyettävä perustelemaan jälkeenpäin. Suomalaiseen oikeus- tai ammattikulttuuriin ei kuulu useiden, lähes sarjalta vaikuttavien laukausryöppyjen ampuminen kohdehenkilöön. Myöskään sotilaspuolelta tutun automaattisen tuplalaukauksen ampuminen ei kuulu poliisitoimintaan. Kumminkin on huomioitava se, että tietynkaltaisissa tilanteissa voidaan joutua ampumaan hyvinkin nopeasti useita yksittäisiä laukauksia, jotta vaarallisen henkilön vaarallinen toiminta saadaan pysäytettyä. Näin ollen on syytä harjoitella myös useiden peräkkäisten yksittäisten laukausten ampumista. Paino sanalla yksittäisten, sillä laukaukset eivät saa olla automaationa tulevia perättäisiä laukauksia, vaan niiden välissä on tehtävä havaintoja vaikutuksista ja kohdehenkilön reagoimisesta.

Useimmiten työyhteisöissä ammuntaa tai yleensäkin aseenkäsittelyä harjoitellaan aivan liian vähän. Joillekin työssään asetta kantaville vuosittaiset tasokokeet ovat pakollinen paha, ja ainoa harjoittelu tapahtuu juuri ennen tasokoea, että sen pääsisi läpi. Kun tasokoe on hyväksytysti saatu suoritettua, jää harjoittelu taas vuodeksi, ennen kuin on taas pakko ampua se pakollinen tasokoe.

Myös niin sanottua ”perusammuntaa” tulee harjoitella silloin tällöin ja vaikka muuten harjoittelisikin ammatillisesta näkökulmasta tilanteenmukaista ammuntaa, on välillä tärkeää harjoitella yksittäisiä hyviä laukauksia. Perustuuhan kaikki ammunta kumminkin taitoon ja kykyyn ampua harkittuja tarkkoja laukauksia. Ampumataidon kehittyessä ampuja pystyy sijoittamaan harkittuja tarkkoja laukauksia aina vain haastavampiin tilanteisiin.

Ammuntaan liittyen on aseiden kantajan tunnettava pääosiltaan käytössä olevan ampumatarvikkeen ominaisuudet. Miten luodin lentorata muuttuu ampumaetäisyyden kasvaessa ja miten hyvin käytetty luoti läpäisee yleisimpiä rakenteita. Varsinkin luodin läpäisyominaisuudet on syytä tietää hyvin, ettei satu tilannetta, jossa luoti läpäisee ammutun kohteen ja osuu sivulliseen kohteen takana. Varsinkin kaupunkiympäristössä on kohteen tausta oltava hyvin varmistettuna.

Toiminnalliset ampumaurheilulajit pitävät hyvin paljon samoja seikkoja sisällään kuin ammatillinen aseenkäsittely. Kuten lajiesittelyissä on tullut ilmi, toiminnallisten ampumaurheilulajien ampumaosuuksilla liikutaan aseiden kanssa, suoritetaan lippaanvihtoja, ammutaan suojan takaa ja kaiken lisäksi ampujalle on voitu luoda lisätehtäviä stressin luomiseksi. Kaikki tämä tehdään aikapainetta vastaan, mutta siltikin suorituksen aikana tapahtuvan aseenkäsittelyn on oltava turvallista. Kokonaisuudessaan piirteet ovat melko samankaltaisia toiminnallisissa ampumaurheilulajeissa kuin ammatillisessakin aseenkäsittelyssä.

4. LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ

Suomessa poliisitoimintaa säädelään lailla ja asetuksilla. Varsinkin voimankäyttöön liittyvät taktiikat, tekniikat ja varusteet ovat tarkasti lailla ja tarkemmin sisäministeriön asetuksilla säädettyjä. Pääosin aseenkäyttöä ja muuta voimankäyttöä säädelään poliisilaissa, ja tarkemmin vielä poliisilain toisessa luvussa.

Poliisilain toinen luku pitää sisällään poliisin yleiset toimivaltuudet, joihin myös ampumaseen käyttäminen lukeutuu. Oikeutus voimankäyttöön tulee sekä poliisilain toisesta luvusta että rikoslain 4:6§, jossa säädetään oikeudesta käyttää voimaa virkatehtävään liittyen.

4.1 Poliisilaki 2:17§ Voimakeinojen käyttö

Poliisimiehellä on virkatehtävää suorittaessaan oikeus vastarinnan murtamiseksi, henkilön paikalta poistamiseksi, kiinniottamisen toimittamiseksi, vapautensa menettäneen pakenemisen estämiseksi, esteen poistamiseksi taikka välittömästi uhkaavan rikoksen tai muun vaarallisen teon tai tapahtuman estämiseksi käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina. Voimakeinojen puolustettavuutta arvioitaessa on otettava huomioon tehtävän tärkeys ja kiireellisyys, vastarinnan vaarallisuus, käytettävissä olevat voimavarat sekä muut tilanteen kokonaisarvosteluun vaikuttavat seikat.

Poliisimiehellä on virantoimituksessa lisäksi oikeus hätävarjeluun siten kuin [rikoslain 4 luvun 4 §:ssä](#) säädetään. Tällaisessa hätävarjelussa poliisimies toimii virkavastuulla. Arvioitaessa hätävarjelun puolustettavuutta on otettava huomioon poliisimiehelle koulutuksensa ja kokemuksensa perusteella asetettavat vaatimukset.

Sillä, joka poliisimiehen pyynnöstä tai tämän suostumuksella tilapäisesti avustaa poliisimiestä tilanteessa, jossa on välttämätöntä turvautua sivullisen apuun voimakeinojen käytössä erittäin tärkeän ja kiireellisen poliisin virkatehtävän suorittamisessa, on oikeus poliisimiehen ohjauksessa sellaisten voimakeinojen käyttämiseen, joihin poliisimies toimivaltansa nojalla hänet valtuuttaa.

Poliisilla on oikeus puolustusvoimien avustuksella sekä Suomen merialueella ja talousvyöhykkeellä rajavartiolaitoksen avustuksella käyttää sotilaallisia voimakeinoja terrorismirikoksen estämiseksi tai keskeyttämiseksi sen mukaan kuin puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetussa laissa ([781/1980](#)) ja rajavartiolain ([578/2005](#)) 77 a–77 d §:ssä säädetään. ([19.9.2014/753](#))

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään [rikoslain 4 luvun 6 §:n](#) 3 momentissa ja 7 §:ssä sekä hätävarjelun liioittelusta [rikoslain 4 luvun 4 §:n](#) 2 momentissa ja 7 §:ssä.

4.2 Rikoslaki 4:6§ Voimakeinojen käyttö

Oikeudesta käyttää voimakeinoja virkatehtävän hoitamiseksi tai muun siihen rinnastettavan syyn vuoksi sekä oikeudesta avustaa järjestystä ylläpitämään asetettuja henkilöitä säädetään erikseen lailla.

Voimakeinoja käytettäessä saa turvautua vain sellaisiin tehtävän suorittamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin, joita on pidettävä kokonaisuutena arvioiden puolustettavina, kun otetaan huomioon tehtävän tärkeys ja kiireellisyys, vastarinnan vaarallisuus sekä tilanne muutenkin.

Jos voimakeinojen käytössä on ylitetty 2 momentissa säädettyt rajat, tekijä on kuitenkin rangaistusvastuusta vapaa, jos on erittäin painavia perusteita katsoa, ettei tekijältä kohtuudella olisi voinut vaatia muunlaista suhtautumista, kun otetaan huomioon hänen asemansa ja koulutuksensa sekä tehtävän tärkeys ja tilanteen yllätyksellisyys.

4.3 Poliisilaki 2:19§ Ampuma-aseen käyttö

Ampuma-asetta voidaan käyttää vain silloin, kun kyseessä on välitöntä ja vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle aiheuttavan henkilön toiminnan pysäyttäminen eikä lievempää keinoa pysäyttämiseksi ole käytettävissä. Ampuma-asetta voidaan lisäksi käyttää kiireellistä ja tärkeää tehtävää suoritettaessa esineen, eläimen tai muun vastaavan esteen poistamiseksi.

Ampuma-asetta ei saa käyttää väkijoukon hajottamiseksi, ellei ampuma-aseessa käytetä kaasupatruunoita tai muita vastaavia ammuksia niistä erikseen annettujen määräysten mukaisesti.

Ampuma-aseen käytöllä tarkoitetaan ampuma-aselain 2 §:ssä tarkoitettua ampuma-aseen käytöstä varoittamista, ampuma-aseella uhkaamista ja laukauksen ampumista. Ampuma-aseen esille ottaminen ja toimintavalmiuteen saattaminen eivät ole ampuma-aseen käyttöä.

Ampuma-aseella uhkaamisesta ja laukauksen ampumisesta päättää päällystään kuuluva poliisimies, jos se tilanteen kiireellisyys huomioon ottaen on mahdollista.

Kuten ampuma-aseen käyttöä säätelevässä poliisilain 2:19§ sanotaan, voidaan ampuma-asetta käyttää vain tilanteissa, joissa henki ja terveys ovat vaarassa, eikä muuta lievempää keinoa tilanteen ratkaisemiseksi ole. Asetta voidaan käyttää kiireellisissä tilanteissa myös esineen, eläimen tai muun esteen poistamiseksi. Esimerkkinä tämän kaltaisesta esteen poistamisena voisi olla oven avaaminen asetta käyttäen.

Ampuma-aseen käytöksi lasketaan lain mukaan 1. aseiden käytöstä varoittaminen 2. aseella uhkaaminen 3. varsinaisen laukauksen ampuminen. Näin ollen aseiden esille ottamista ja toimintakuntoon saattamista eli aseiden käyttöön varautumista ei lasketa ampuma-aseiden käyttämiseksi.

Huomioitavaa on myös, ettei lainsäädäntö mahdollista ampuma-aseen käyttämistä väkijoukon hajottamiseksi, ellei ampuma-aseessa käytetä kaasupatruunoita tai muita vastaavia erikoisammuksia.

Ampuma-aseella uhkaamisesta ja laukausten ampumisesta päättää lain mukaan päällystään kuuluva poliisimies, mikäli se on tilanteen kiireellisyyden mukaan mahdollista.

4.4 Voimankäyttöä vai hätävarjelua?

Lainsäädännön ja suoritettavan toiminnan kannalta on tärkeää erottaa, onko kyse voimankäyttö- vai hätävarjelutilanteesta. Molemmista tilanteista sovelletaan eri lainsäädäntöä.

4.5 Rikoslaki 4:4§ Hätävarjelu

Aloitettun tai välittömästi uhkaavan oikeudettoman hyökkäyksen torjumiseksi tarpeellinen puolustusteko on hätävarjeluna sallittu, jollei teko ilmeisesti ylitä sitä, mitä on pidettävä kokonaisuutena arvioiden puolustettavana, kun otetaan huomioon hyökkäyksen laatu ja voimakkuus, puolustautujan ja hyökkääjän henkilö sekä muut olosuhteet.

Jos puolustuksessa on ylitetty hätävarjeluun rajat (hätävarjeluun liioittelu), tekijä on kuitenkin rangaistusvastuusta vapaa, jos olosuhteet olivat sellaiset, ettei tekijältä kohtuudella olisi voinut vaatia muunlaista suhtautumista, kun otetaan huomioon hyökkäyksen vaarallisuus ja yllätyksellisyys sekä tilanne muutenkin.

Perusajatuksena voidaan pitää, että voimankäyttötilanteessa tilanne ja aloitekyky on poliisin hallussa ja poliisilla on aikaa ja mahdollisuus reagoida mahdollisiin muutoksiin tilanteen edetessä. Tämänkaltaisissa tilanteissa toimintaa säätelee poliisilaki ja rikoslaki voimankäytön osalta. Tarkemmin voimankäyttöä ohjaavat sisäministeriön asetukset voimankäyttötekniikoista ja -välineistä.

Mikäli tilanne on vastaavasti yllätyksellinen, eikä se ole poliisin hallussa ja alkanut uhka on välitön ja siihen on reagoitava välittömästi, on kyseessä hätävarjelutilanne. Hätävarjelutilanne antaa poliisille kuten myös siviilillekin oikeuden puolustaa itseään tarpeellisin keinoin oikeudetonta hyökkäystä vastaan. Jälkeenpäin tarkastellaan, onko puolustukseksi käytetyt keinot olleet tarkoituksenmukaisia ja sopivia ottaen huomioon edeltänyt tilanne kokonaisuudessaan.

Hätävarjelutilanne antaa siis poliisille mahdollisuuden toimia muutoinkin kuin lainsäädännön ja asetusten edellyttämällä tavalla voimankäytön osalta. Tämä koskee myös ampuma-aseen käyttöä. Näin ollen hätävarjelutilanteessa ei ole erikseen säädeltyjä toimintatapoja, joita olisi käytettävä tilanteen selvittämiseksi. On kumminkin muistettava, että käytettyjen tekniikoiden on oltava jälkikäteen arvioituna puolustettavissa.

On huomioitava, että poliisimies toimii myös hätävarjelutilanteissa virkavastuulla, joten poliisimieheltä odotetaan jälkeinpäin tarkasteltuna laajempaa osaamista ja toimintavalmiutta myös yllätyksellisissä tilanteissa. Näin ollen poliisimies ei ole vastuusta vapaa samalla lailla, kuin tavallinen kansalainen.

Mikäli hätävarjelutilanteessa käytetyt tekniikat ja toimintatavat eivät ole olleet jälkikäteen tarkasteltuna puolustettavia, voidaan puolustautunut henkilö vapauttaa rangaistusvastuusta, mikäli puolustajalta ei olisi kohtuudella voinut vaatia muunlaista toimintaa ottaen huomioon edeltänyt tilanne kokonaisuutena. Tällöin kysymyksessä on hätävarjelun lioittelu, joka on yksi rikoslain vastuuvapausperusteista.

Poliisin on huomioitava edellä mainitut seikat niin koulutuksessa kuin päivittäisessä työskentelyssäkin. Tilanteisiin ja yllätyksiin on pyrittävä varautumaan mahdollisimman hyvin ja niitä on kyettävä ennalta estämään. Näin tilanteet saadaan pidettyä hallittuina voimankäyttötilanteina, eivätkä ne muutu yllätyksellisiksi hätävarjelutilanteiksi.

Vastaavasti verrattuna toiminnallisiin ampumaurheilulajeihin on niissä käytössä todella tarkka säännöstö, jonka mukaan ampumasuoritukset on tehtävä. Säännösten rikkominen aiheuttaa virhepisteitä tai kilpailusuorituksen hylkäämisen. Suoranaisesta toiminnallisissa ampumaurheilulajeissa vallitsevia sääntöjä ei voida verrata ammatillisen aseenkäsittelyn lainsäädäntöön, mutta perusajatukselta voi löytyä yhtäläisyyksiä. Onhan molemmissa aseiden kanssa toimimista säädelty tarkoin säädöksin ja niiden noudattamattajättämisestä tulee taatusti seurauksia.

5. TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN

Tutkimisen aloitin luonnollisesti suunnittelemalla tarvittavan tutkimusmateriaalin keräämistä. Jo opinnäytetyöni aiheita päättäessäni tiesin, että haastatteluilla saisin kerättyä varsinaisen analysoitavan päämateriaalin. Opinnäytteeni aiheesta en löytänyt ainuttakaan aikaisempaa tutkimusta. Kumminkin toiminnallisista ampumaurheilulajeista ja ammatillisesta aseenkäsittelystä kertovia teoksia ja artikkeleita löytyi paljon, myös suomeksi. Näin ollen kirjallisen materiaalin hankkiminen oli helppoa. Varsinkin internetistä löytyi todella paljon hyödyllistä tietoa.

Aloin jo hyvissä ajoin selvittää keitä minun tulisi tai kannattaisi haastatella opinnäytettäväni varten. Jotta tutkimuksella päästäisiin mahdollisimman hyvään tulokseen tulisi minun haastatella sekä lajin harrastajia että ammatikseen asetta työssään kantavia tai ammatillista aseensa käsittelyä kouluttavia. Tarkoituksena oli myös haastatella toiminnallisia ampumaurheilulajeja harrastavia poliiseja.

5.1 Haastattelujen sopiminen

Kun olin saanut alkuun valittua itselleni muutaman sopivan haastateltavan, otin heihin yhteyttä sähköpostitse tai puhelimitse. Ensimmäiset haastateltavani olivat kaikki toiminnallisia ampumaurheilulajeja harrastavia poliisimiehiä. Kaikki henkilöt, joihin olin ottanut yhteyttä ja pyytänyt haastattelua, suostuivat haastattelun tekemiseen. Lähes kaikki haastateltavat kehuivat valitsemaani aiheita ja kertoivat mielellään antavansa oman näkemyksensä asiaan. Kuten jo aikaisemmin omasta kokemuksestani tiesin, ovat toiminnallisten ampumaurheilulajien harrastajat ”pienehkö” piiri, joka mielellään tukee toista ammuntaan liittyvissä asioissa. Jälleen kerran sama ystävällisyys ja avuliaisuus toistui, mikä tietysti minun kannaltani oli mahtava asia.

Koska Suomi on pitkä maa ja välimatkat ovat kohtuullisen pitkiä, en päässyt suorittamaan kaikkia haastattelujani kasvotusten. Tarkoitukseni oli hoitaa mahdollisimman monta haastattelua kasvotusten, koska mielestäni se on paras vaihtoehto saada aikaiseksi hyvä haastattelu, jossa käsitellään koko aihepiiriä. Kasvotusten tehdyssä haastattelussa on helppoa kesken haastattelua kysyä myös esille tulleita kysymyksiä, joita ei välttämättä olisi osannut edes kysyä.

Kumminkin jouduin osan haastatteluista hoitamaan sähköpostin välityksellä. Olin laatinut vapaamuotoisen ”kysymyspatterin” joka sisälsi kuusi laajempaa runkokysymystä, jotka vastaavasti kukin sisälsivät eri määrän pienempiä kysymyksiä. En antanut vastausten palauttamiseen tiukkaa aikataulua, joten vastauksia saapui minulle satunnaisin väliajoin. Samaan aikaan suoritin myös haastatteluja kasvotusten ja keräsin kirjallisista lähteistä tietoa. Näin ollen hiljattain sähköpostitse saapuvat vastaukset sopivat hyvin aikatauluuni, eikä missään vaiheessa työtä kasautunut liikaa lyhyelle ajalle.

Kaikilla haastateltavillani on vähintään viiden vuoden kokemus ampuma-aseista, pääosalla yli kymmenen vuoden. Suurimmalla osalla haastateltavistani on työkokemusta joko poliisin tai puolustusvoimien erityisyksiköistä. Näin ollen pidän heidän vastauksiaan uskottavina, eikä heidän ammattitaitoaan asiassa voi väheksyä.

5.2 Haastattelujen suorittaminen

Varsinaiset haastattelut suoritin pääosin haastateltavan haluamassa paikassa. Useimmiten haastattelupaikkana toimi jokin kahvila tai haastateltavan poliisimiehen poliisiasema. Joitain haastatteluja suoritettiin myös haastateltavan kotona.

Varsinaiset haastattelutilanteet olivat tunnelmaltaan rentoja jutusteluhetkiä kahvin ääressä. Olin laatinut kysymysrunгон valmiiksi lehtiöön haastattelutilanteeseen mennessäni. Olin päättänyt kysyä kaikilta haastateltavilta samat runkokysymykset, joiden perusteella keskustelu ohjautuisi oikeaan suuntaan.

Varsinaiset keskustelutilanteet olivat minulle todella antoisia. Haastateltavat kertoivat todella paljon omia näkemyksiään ja mielipiteitään asiasta. Sain tietoa mielestäni jopa enemmän, mitä olin edes kuvitellut saavani. Sain myös vahvistuksia useisiin omiin mielipiteisiin ja näkemykseeni asiassa. Jotkin haastateltavat myös innostuivat näyttämään käytännön esimerkkejä aseiden käsittelystä, mikäli paikka oli vain siihen sopiva.

Haastateltavan kertoessa vastauksiaan kirjasin ne vapaasti kynällä ruutuvihkooni. Itse tykkään mieluummin kirjoittaa tämänkaltaisessa tilanteessa kynällä kuin tietokoneella. Tämä voi johtua siitä, että olen välillä hiukan vanhanaikainen ja en ole kovin nopea konekirjoittaja. Kun haastattelut olivat ohi, kirjoitin rauhassa tietokoneella puhtaaksi haastattelun yhteydessä kirjoittamani vastaukset ja muistiinpanot.

Kysyin myös kaikilta ensimmäisen haastattelukierroksen haastateltavilta olisiko heillä ehdotuksia henkilöistä, joihin minun kannattaisi ottaa yhteyttä asian tiimoilta ja haastatella. Onnekseni lähes kaikilla haastateltavilla oli jokin henkilö mielessä, kenet minun kannattaisi myös haastatella. Näin sain tietooni lisää henkilöitä, joihin tulisin ottamaan yhteyttä.

Toimin uusien haastateltavien kanssa samoin kuin aikaisempienkin. Alkuun lähestyin heitä puhelimitse tai sähköpostitse ja kysyin heidän halukkuuttaan osallistua opinnäytetyöni tekemiseen. Tällä kertaa kaikki, joille olin laittanut sähköpostia eivät edes vastanneet haastattelupyyntöni. Pääosin kaikki vastasivat sähköposteihini ja suostuivat haastatteluun. Tällä kertaa mukana oli myös henkilöitä, jotka eivät itse harrastaneet toiminnallisia ampumaurheilulajeja, mutta kouluttivat ammatikseen aseiden käsittelyä tai olivat kantaneet työtehtävissään pitkään asetta. Odotinkin mielenkiinnolla pelkästään ammattipuolella aseiden kanssa työskentelevien mielipidettä ja ajatuksia tutkittavaan aiheeseen.

5.3 Vastausten analysoiminen

Analysoimisen aloitin lukemalla läpi kaikki haastatteluista ja sähköpostivastauksista kirjoittamani tekstit. Tulostin jokaisen kirjoitetun haastattelun tai sähköpostivastauksen ja aloin alleviivata niistä mielestäni tärkeitä kohtia. Melko nopeasti huomasin lähes kaikilla vastanneilla olevan melko saman kaltaisia mielipiteitä asiaan. Ilokseni huomasin myös vastausten tukevan omia näkemyksiäni ja kokemuksiani asiaan liittyen. Toki en alkujaankaan kuvitellut saavani täysin massasta poikkeavia vastauksia.

6. VASTAUKSISTA ILMI TULLEET ASIAT

Kuten jo aikaisemmin mainitsin, olivat vastaukset pääpiirteiltään samankaltaisia. Toki pieniä näkemyseroja löytyi. Kaikkien vastanneiden kesken omalla ajalla tapahtuva harjoittelu koettiin positiiviseksi asiaksi ja sen koettiin parantavan taitoa käsitellä ja käyttää asetta työtehtävissä. Käsittelen tulevilla kappaleilla hiukan tarkemmin aihekohtaisesti vastauksissa ilmi tulleet asiat.

6.1 Aseen kantaminen ja käyttäminen yleisesti

Aseen kantaminen, saati käyttäminen koettiin vastanneiden kesken hyvinkin vastuulliseksi tehtäväksi ja vastuun täyttämiseksi koettiin, että aseiden kantajalla on oltava riittävä taito käyttää asetta. Kaikki vastanneet olivat sitä mieltä, että kaiken kaikkiaan ammuntaa harrastavien poliisimiesten, ei vain toiminnallisia lajeja harrastavien, aseiden käsittelytaito on merkittävästi varmempaa ja turvallisempaa kuin vain työympäristössä harjoittelevien. ”Käsittelyvarmuus siirtyy aivan toiselle tasolle, toiminnan nopeus ja varmuus vedossa, aseotteissa, tähtäinkuvassa, laukausten ampumisessa jne. samoin.” (Haastateltava nro. 8). ”Toimintalajien harrastamisen myötä aseenkäsittelystä tulee luontevaa ja merkittävästi turvallisempaa. Aseenkäyttötilanteissa ei tarvitse ajatella itse asetta ja sen käyttöä, vaan pystyy keskittymään varsinaiseen tilanteeseen ja tehdä havaintoja.” (Haastateltava nro. 4).

Aseenkäsittelytaidon koettiin haastateltavien kesken kasvavan merkittävästi varsinkin toiminnallisten ampumaurheilulajien myötä. Ase itsessään koetaan kokemattomien ampujien keskuudessa melko stressaavaksi ja varsinkin aseenkäyttötilanteessa aseiden esille ottaminen ja aseenkäyttöön varautuminen koetaan todella stressaavaksi. Kyseiset tilanteet ovat jo muutenkin todella stressaavia, ja aseiden mukaan tuleminen lisää stressitasoa entisestään. ”Asetta ei tarvitse itsessään miettiä enää tilanteessa, vaan se on itsestään selvänä työvälineenä ja käden jatkeena. Kokemattomille ase kädessä on hyvin stressaavaa ja asetta joutuu miettimään, eikä voi keskittyä jo muutenkin stressaavaan tilanteeseen.” (Haastateltava nro. 3). ”Valmius aseenkäytölle fyysisesti ja luottamus omaan tekemiseen on merkittävästi parempi aktiiviharrastajalla.” (Haastateltava nro 5).

Toimintalajia harrastavalla koettiin olevan merkittävästi parempi tuntemus oman työvälineensä ominaisuuksiin. Tuntemus omaa suorituskyyä ja ampumataitoa kohtaan ja sitä myöden valmius käyttää asetta onnistuneesti haastavassa tilanteessa koettiin olevan merkittävästi parempi. Varsinkin nopeutta ja varmuutta erityisesti vaativissa hätävarjelutilanteissa menestymisen koettiin olevan parempi. ”Varsinkin hätävarjelutilanteissa kokemus korostuu ja aseiden esille ottaminen ja tähtäinkuvan muodostaminen on nopeaa ja luontevaa.” (Haastateltava nro 3).

6.2 Tekniikat voimankäyttökoulutuksen ulkopuolelta

On sanomattakin selvää, että ammatillisessa aseenkäsittelyssä ja urheiluammunnassa käytetään erilaisia tekniikoita aseeseen liittyviä toimenpiteitä tehtäessä. Voisiko toiminnallisissa lajeissa käytetyillä tekniikoilla olla jotain annettavaa ammatilliseen aseenkäsittelyyn?

Kaikki vastanneet kertoivat tuoneensa ammatilliseen käsittelyynsä tekniikoita myös poliisin asekoulutuksen ulkopuolelta. Tärkeää on kumminkin huomata, että muualta tulleiden tekniikoiden on oltava työelämälähtöisiä. *”Kaikkien työtehtäviin adoptoitujen toimintatapojen tulee olla työelämälähtöisiä, eivätkä kilpailumallit saa tulla tielle.”* (Haastateltava nro. 4) *”Poliisi voi soveltaa toimivia tekniikoita toiminnallisesta ammunasta, mutta jälleen ajatus pitää olla mukana, ettei harrastuksesta opitut asiat ohjaa toimintaa poliisityössä.”* (Haastateltava nro. 6). *”Olen poliisityössäni vetämissäni koulutuksissa käyttänyt paljon hyödyksi omia kokemuksiani toiminnallisesta ammunasta ja palaute ampujilta on ollut positiivista.”* (Haastateltava nro. 9).

Yleisimpänä toiminnallisista lajeista adoptoituna tekniikkana oli haastateltavien mukaan lippaanvaihto. Toimintalajeissa lippaan vaihto tehdään yhdellä kädellä käyttäen tukikättä. Asekäsi vapauttaa vaihdettavan lippaan lippaanvapauttamisesta ja lipas putoaa ilman tukikäden avustusta pois aseesta. Tukikäsi tuo uuden lippaan varusteista aseeseen. Kaikki toimenpiteet tehdään noin silmien korkeudella. Voimankäyttökoulutuksen mukaisen lippaanvaihdon toimet suoritetaan vatsan korkeudella. Vaihdettava lipas poistetaan tukikättä käyttäen ja lippaanpoiston jälkeen luisti vedetään taakse ja vapautetaan muutaman kerran. Tämän jälkeen uusi lipas tuodaan varusteista aseeseen ja suoritetaan latausliike. *”Ylempänä ja lähempänä kasvoja tapahtuva lippaanvaihto on sekä nopeampi, varmempi, että tilannekuvan säilyttämisen kannalta parempi vaihtoehto kuin poliisihallinnon linjan mukaisesti ”sylissä” tehtävä.”* (Haastateltava nro. 8). Nopeamman lippaanvaihdon etuna on saada ”häiriötilassa” oleva tyhjä ase takaisin toimintakuntoiseksi nopeammin, jotta meneillään olevaa toimintaa pystytään jatkamaan. *”Ei ole olemassa yhtä ja oikeaa tapaa toimia, vaan kuten monessa muussakin asiassa elämässä, tässäkin jokaisen olisi hyvä etsiä ja kokeilla itselleen toimivat tekniikat taitojen karttuessa, kuitenkin käytännöllisyyden ja työturvallisuuden ollessa määrääviä. Aloittelijan on kuitenkin syytä toimia opetetulla tavalla, vaikka se kokeneempien mielestä ei olisikaan paras mahdollinen tapa toimia.”* (Haastateltava nro. 8). Myös häiriönpoistoihin, ampuma- ja valmiusotteisiin on haastateltavien mukaan löytynyt toiminnallisista lajeista hyväksi havaittuja tekniikoita, joita voidaan käyttää myös ammatillisessa aseenkäsittelyssä.

6.3 Useat varustekokonaisuudet

Lähes poikkeuksetta työtehtävissä ja toiminnallisissa lajeissa käytetty ase, asekotelo ja muu varustekokonaisuus poikkeavat toisistaan. Muodostaako tämä suuren ongelman? Onko kahden tai useamman varustekokonaisuuden hallinta ongelma, saati mahdoton tehtävä?

Lähes poikkeuksetta vastanneiden kesken koettiin, ettei varsinkaan kahden varustekokonaisuuden hallinta tuota ongelmia. Ainoastaan, mikäli varustekokonaisuuksia on reilusti useampia, voi se muodostaa lieviä ongelmia varusteiden hallinnassa. Myös käytössä olevat varusteet vaikuttavat siihen, miten helposti ongelmia voi syntyä. Tällä tarkoitetaan sitä, mikäli ampuja käyttää toiminnallisissa lajeissa huippuunsa viritettyä kilpa-asetta ja vain kilpailukäyttöön suunniteltuja asekoteloja. Kaikki vastanneet toiminta-ampujat kertoivat käyttävänsä lähes saman kaltaisia koteleja ja varusteita ase mukaan lukien kuin työtehtävissä. Näin ollen molemmilla varustekokonaisuuksilla harjoittelun katsottiin lähinnä tukevan toisiaan. *”Eri asetyyppien ja varustetyyppien ei koeta kumminkaan aiheuttavan ongelmaa, kunhan treenaa molemmilla ja kykenee erottamaan kumpaa kokonaisuutta kulloinkin käyttää.”* (Haastateltava nro. 10.)

Vastanneiden mukaan normaalilla ”järjellä” varustettu henkilö kykenee erottamaan kumpaa varustekokonaisuutta kulloinkin käyttää. On myös huomioitava, että työssä voi joutua tehtäväkohtaisesti vaihtamaan omia varusteitaan tilanteen vaatimalla tavalla. Tärkeänä asiana tuli vastauksista ilmi, että joka tapauksessa on harjoiteltava molemmilla varustekokonaisuuksilla riittävän paljon. Harjoitusmäärien pitäisi olla myös melko saman kaltaisia molemmilla kokonaisuuksilla. Varsinkaan työtehtävissä käytössä olevalla varustekokonaisuuden harjoittamista ei saa laiminlyödä, vaikka usein urheilussa käytössä olevalla varustekokonaisuudella harjoitteleminen koetaankin hauskemaksi ja mielekkäämmäksi. Poliisilaitoksista riippuen voi työvarusteilla harjoitteleminen olla todella vaikeaa ampumaradan, käytettävän ajan tai patruunoiden puutteen takia. *”En itse koe, että erilaisilla varusteilla harjoittelu aiheuttaisi ongelmia. Ja joka tapauksessa mielestäni on parempi harjoitella edes jollain, kuin olla kokonaan harjoittelematta.”* (Haastateltava nro. 8).

6.4 Harjoittelu

Kuten jo aikaisemmin on tullut ilmi, on suuria laitoskohtaisia eroja siinä, miten hyvin aseenkäsittelyä ja ammuntaa pystyy harjoittelemaan. Kaikkien vastanneiden mielestä varsinaista asekoulutusta ja ammunnan opastusta on ehdottomasti liian vähän. Vuosittainen tasokoe ja kaksi pakollista harjoituskertaa koetaan ehdottoman riittämättömiksi tosiasiallisen tilanteen mukaisen aseenkäsittelytaidon ylläpitämiseksi, saati kehittämiseksi. *”Osalle poliiseista nykyisen, naurattavan helpon tasokokeen läpäiseminen edes C-osumilla on valtavien ponnistelujen takana.”* (Haastateltava nro. 8).

On tietysti yksilökohtaista, miten paljon vuosittain tulisi harjoitella, jotta tosiasiallinen tilanteen mukainen aseenkäsittelytaito olisi riittävällä tasolla. Pääosin kaksi harjoittelukertaa kuukaudessa koetaan riittäväksi aseenkäsittelytaidon ylläpitämiseksi ja jopa kehittämiseksi. Harjoituskerralla ei tulisi ampua paljoa yli 50 laukausta. Osa harjoitteista tulisi suorittaa ”klikki-patruunoilla”. Ohjatut harjoitukset suoritetaan lähes poikkeuksetta huonotasoisimman mukaan, joten harjoitukset eivät anna kokeneille ampujille juuri mitään.

”Nykyisellä tulkinnalla ammutaharjoittelu vapaa-ajalla poliisin tiloissa on tehty käytännössä mahdottomaksi, eli vapaa-ajalla on ainoastaan mahdollista harjoitella siviiliaseella siviiliradalla. Tästä syystä johtuu karusti sanoen osalla poliiseista se, miksi heillä ei tällä hetkelläkään ole riittäviä valmiuksia todellisen aseenkäsittelytilanteen hoitamiseksi, eli laukauksen ampumiseen suoritussuoritusvarmasti kohdehenkilöön. Tämä siitäkkin huolimatta, että on onnistuneesti suorittanut hallinnon pakollisen tasokokeen.” (Haastateltava nro. 7). Kaiken kaikkiaan poliisilaitosten tarjoama koulutus ja mahdollisuus harjoitella koetaan liian vähäiseksi, eikä se pysty mitenkään vastaamaan vapaa-ajallaan harjoittelevien ampujien harjoitusmääriin. Tässäkin tapauksessa on suuria poliisilaitoskohtaisia eroja. Suurimmat ongelmat ovat ampumaradan puute ja käytössä olevien patruunoiden vähäisyys.

Kuten kaikessa harjoittelussa, myös henkilön oma asenne vaikuttaa vuotuisten harjoitusten määrään. Mikäli työajalla tai vapaa-ajalla harjoittelu on tehty ylipäättään mahdolliseksi. *”Asenteellinen kypsymättömyys tai rutiinien ja kokemusten muodostuminen siitä, ettei mitään ole vielä sattunut tai ei ole oltu vaarallisella tehtävällä yhdistettynä vähäiseen harjoitteluun ovat osalla selittävänä tekijänä, mistä seuraa valitettavasti riittämätön aseenkäsittelytaito ja samalla heikko itseluottamus aseiden kanssa toimimiseen.”* (Haastateltava nro.7).

Näin ollen vapaa-ajallaan harrastava ampuja saa vuotuisesti todella paljon enemmän harjoitusta, kuin pelkästään pakollisissa harjoituksissa käyvä henkilö. Vaikka vapaa-ajalla harjoitellut toiminnalliset harjoitukset eivät suoranaisesti olisi verrattavissa työelämälähtöisiin harjoituksiin kehittyä niissä merkittävästi tuvallinen ja varma aseenkäsittelytaito. Myös kertyneet laukausmäärät ovat merkittävästi suurempia. Kysyttäessä mikä olisi karkeasti riittävä määrä ammuttuja laukauksia vuosittain vaihtelevat vastaukset 1500 laukauksesta reiluun 5000 laukaukseen. Ammuttujen laukausten määrä koetaan tässäkin tapauksessa yksilölliseksi.

6.5 Ampuma- ja tasokokeet

Virassa oleva poliisi joutuu vuosittain suorittamaan virka-aseen tasokokeen. Kokeen hyväksyttyä suorittamista edellytetään virka-aseen kantamiseksi työtehtävissä. Toiminnallisia ampumaurheilulajeja esitellessäni kävin läpi, että myös IPSC- ja SRA-ammuntaa harrastavien on suoritettava ampumakoe, jossa mitataan ampujan taitoa käsittelä asetta. Myös IDPA:ssa kilpaileminen edellyttää tasokokeen suorittamista.

Kaikkien vastanneiden kesken sen aikaisen sisäasiainministeriön 11.11.2016 antaman poliisin aseenkäyttömääräyksen mukaisen tasokokeen¹⁷ edellyttämä taso koetaan riittämättömäksi. ”Poliisin oma tasokoe ei mittaa todellista ampumataittoa, vaan lähes ainoastaan turvallista aseenkäsittelyä.” (Haastateltava nro. 4). Ongelmaksi on havaittu vastaavasti myös se, mikäli tasokokeen vaatimuksia nostettaisiin merkittävästi, eivät kaikki virkaa tekevät poliisit enää läpäisi sitä hyväksytysti. Näin väkeä jouduttaisiin siirtämään operatiivisista tehtävistä pois muihin tehtäviin.

Vastaavasti verrattuna IPSC-, SRA- ja IDPA-ammuntojen tasokokeisiin on huomioitava niiden olevan merkittävästi haastavampia kuin poliisin vuosittainen tasokoe. ” On huomioitava, että IPSC- ja SRA-kurssin ampumakokeessa vaaditaan siviililtä parempaa aseenkäsittelytaitoa kuin virassa olevalta poliisilta!” (Haastateltava nro. 4)

Keskusteluissa on tullut ilmi, että olisiko mahdollista suunnitella poliisihallintoon esimerkiksi kaksi eri tasoista tasokoea. Tasokokeen vaativuus määräytyisi henkilön tehtävän mukaan. Tällä hetkellä on jo olemassa erilaisilla erityisyksiköillä käytössä olevat tasokokeet. Olisiko järkevää suunnitella esimerkiksi rikostorjunta- ja hälytystehtävissä toimiville poliiseille eri tasoinen tasokoe.

Huonoimpina puolina nykyisessä tasokokeessa koetaan olevan aikapaineen puuttuminen ja se että kaikki toiminta tehdään orjallisesti seisten ilman minkäänlaista suojan käyttöä. Saamieni vastausten mukaan tasokoe ei mittaa missään tapauksessa tosiasiallista aseenkäyttötilannetta, johon poliisi voi työssään törmätä. Kuten edellä mainittiin voisi kokeeseen lisätä edes jonkinlaisen aikarajoituksen, jossa toimet olisi tehtävä. Suojan käyttöä kaivattiin myös kovasti lisänä kokeeseen. Mahdollisesti myös valaisimen käyttöä ammunnan aikana. Eihän tosiasiallisesti tasokokeessa kuvattu tilanne kuvaa realistista työtilannetta juuri ollenkaan. Se, että häiriönpoistot muun toiminnan ohessa tehdään ilman minkäänlaista suojan käyttöä kaikessa rauhassa kohteen edessä ei palvele millään tapaa tilanteenmukaisen aseenkäsittelytaidon kehittymistä. Se luo ainoastaan kokemattomille ampujille väärät toimintatapamallit.

¹⁷ Syngelmä 2016, 31.

Vastaavasti AMK-uudistuksen myötä tullut opiskelijoiden suorittama näyttökoe on koettu todella hyväksi parannukseksi. AMK-näyttökoe on vaativuudeltaan huomattavasti vuotuista tasokoea haastavampi. Näyttökoe mittaa laukausten ampumisen lisäksi myös suojan käyttöä ja ammuntaa pimeässä käsivalaisinta käyttäen. ”AMK-uudistus on todella iso parannus vanhaan verrattuna ja koululla suoritettava näyttökoe todella paljon parempi kuin hallinnon oma tasokoe.” (Haastateltava nro. 4).

6.6 Negatiiviset puolet ja ajatukset

Ei hyvää, ellei jotain pahaankin. Pääosin negatiivisten asioiden esille tuominen tuli lähinnä työkseen aseenkäsittelyä kouluttavilta vastaajilta. Huonoimpana puolena kouluttajien näkökulmasta on väärin liiketoimintamallien ja kisatekniikoiden muuttaminen poliisi-ityössä vaadittaviin suoritteisiin.

Pitkään toimintalajeja ampuneille on uusien työelämä lähtöisten tekniikoiden ja toimintatapojen oppiminen vaikeampaa, kuin kokemattomille ampujille. Kokeneiden ampujien tulisi ”oppia pois” paljon harjoitelluista kilpailutekniikoista ja omaksua uusia tekniikoita. Vanhojen tekniikoiden poisoppiminen voi olla joskus hyvinkin vaikeaa. Varsinkin stressaavissa tilanteissa ampuja tekee pääosin aina enemmän harjoiteltua tekniikkaa, joka kokeneilla toimintalajien harrastajilla on kilpailussa käytetty tekniikka. Vastaavasti toimintalajeja harrastavien poliisien näkökulmasta tätä ei koeta ongelmaksi. Jälleen kerran ”normaali järjellä” varustettu henkilö kykenee erottamaan mitä on tekemässä. Mikäli työelämään adoptoidut tekniikat toimintalajeista on havaittu hyviksi ja toimiviksi ja ennen kaikkea turvallisiksi käyttää myös työtehtävissä, ei niiden käyttöä koeta millään lailla ongelmalliseksi. Kaikki vastanneet ovat kertoneet ottaneensa työelämässä käyttöönsä muualta tulleita tekniikoita.

Samaan aihepiiriin liittyy myös myytti toiminta-ampujien herkästä liipaisinsormesta. ”Tulet varmasti törmäämään asenteisiin, missä poliisihallinnon kouluttajat haukkuvat toimintalajien ampujat hönöinä, jotka ovat vaarallisia ja perustelevat sitä muun muassa sillä, että tilanteeseen joutuessaan ampuvat aina liikaa ja väärään paikkaa.” (Haastateltava nro. 8). Teoriassa tämä asia myönnetään todeksi. Pääosin toiminnallisissa lajeissa ammutaan kaksi nopeaa laukausta, eli niin sanottu ”tuplalaueus” kohteeseen. Jälleen kerran tätäkään asiaa ei koeta todelliseksi ongelmaksi, sillä poliisin työtä tekevän on omattava riittävät psyykkiset ominaisuudet erottaakseen onko ampumaradalla kilpailemassa vai työtehtävissä. ”En ole koskaan kuullut toiminnallisen ampujan itse kertoneen käyttäneensä työssään toimintalajeista opittuja taitoja ns. liipaisin herkästi. Kyseiset puheet ovat olleet lähinnä lajia harrastamattomien kahvipöytäkeskustelua.” (Haastateltava nro. 6).

Usean vastanneen kesken, niin toimintalajien harrastajien kuin asekouluttajienkin näkemyksen mukaan nopeiden perättäisten tähdättyjen laukausten ampuminen on hätävarjelutilanteessa tärkeä taito. Nopeilla perättäisillä laukauksilla en tarkoita tässä toimintalajeissa käytettyä ”tuplalaukausta”. Nopeat perättäiset yksittäiset laaukukset ovat jokainen täysin toisistaan erillä olevia päätöksellä ammuttuja harkittuja laukauksia. *”Ammuttu laukaus tai laukaukset on kyettävä perustelevaan, mutta on kohtuutonta vaatia, että aina ammutaan vain yksi laukaus ja tällä tilanne tulisi saada ratkeamaan. On kyettävä ampumaan nopeasti tarvittaessa myös paikkolaukaus.”* (Haastateltava nro. 5).

Joidenkin vastanneiden kouluttajien mielestä usealla eri varustekokonaisuudella harjoittelu voi muodostaa jonkinlaisen ongelman. *”Se, että harjoittelee siviilissä eri asetyypillä/kotelolla sekä lisävarusteilla ei paljon siviilissä ampuvalla ainakaan helpota virkatehtävissä käytettävien välineiden hallintaa. Oleellista tässä on se, kumpaa harjoittelee enemmän, siviiliammuntaa vai virka-aseammuntaa.”* (Haastateltava nro. 7). Kuten jo aikaisemmin on tullut ilmi, on tärkeää harjoitella molemmilla varustekokonaisuuksilla, mutta pääosin kahden tai useamman varustekokonaisuuden hallinnan ei koeta aiheuttavan ongelmaa.

Pääosin yleisesti katsotaan tärkeämmäksi se, että yleensäkin kaikki harjoitus on parempaa kuin olla harjoittelematta ollenkaan. Ehdottoman väärin tekniikoiden harjoittelu voi luoda ongelmia oikeiden tekniikoiden oppimiselle ja muistamiselle.

6.7 Yhteenveto saaduista vastauksista

Kaikkien vastausten analysoimisen jälkeen voi hyvin todeta, että vastausten mukaan toiminnallisten lajien harrastamisesta on selvästi hyötyä ja se tukee tietysti edellytyksin ammatillista aseenkäsittelyä. Suurimpana hyötynä on käynyt ilmi se, että ase- käsittely on paljon varmempaa ja turvallisempaa, kuin poliisilla, joka suorittaa vain työnpuolesta vedetyt koulutukset ja harjoitukset. *”Turvallinen aseenkäsittelytaito ja käytännön ampumataito ovat merkittävästi paremmat toimintalajien aktiiviharrastajalla.”* (Haastateltava nro. 5).

”Toimintalajien harrastaminen tuo selvää parannusta ja lisää luottamusta aseenkäsittelyyn, varsinkin turvallisuuden osalta. Ase koetaan tulevan osaksi itseään ja sitä ei tarvitse stressata. Näin ollen voi työtehtävässä keskittyä olennaiseen jo valmiiksi stressaavassa tilanteessa.” (Haastateltava nro. 2). *”Koen, että toimintalajeissa aikaa vastaan ampuminen pienessä stressissä lisää paineensietokykyä.”* (Haastateltava nro. 1).

Toiminnallisissa ampumaurheilulajeissa ase- kanssa liikkuminen on todella yleistä ja aina ammutaan aikapaineen alla. Rastien erilaiset tehtävät lisäävät ampujaan kohdistuvaa stressiä, joka kehittää yleisesti paineensietokykyä. Näin ollen vastauksista esiin tulleet näkemykset eivät olleet yllättäviä. Ase tulee paljon tutummaksi työvälineeksi ja itsevarmuus ase- kanssa toimimiselle laukausten ampumista myöden kasvaa.

”Toimintalajien harrastamisen myötä aseenkäsittelystä tulee luontevampaa ja merkittävästi turvallisempaa. Aseenkäyttötilanteissa ei tarvitse ajatella itse asetta ja sen käyttöä, vaan pystyy keskittymään varsinaiseen tilanteeseen ja tehdä sieltä havaintoja. Aivokapasiteettiä jää enemmän varsinaisen tilanteen analysoimiseen. Myös virka-aseen tunteminen ja yleinen ymmärrys ampuma-aseisiin kasvaa merkittävästi.” (Haastateltava nro. 4).

Kokonaisuudessaan aseiden henkinen ”kuormittavuus” sen käyttäjää kohtaan vähenee. Sama pätee esimerkiksi autolla ajamiseen. Mitä enemmän kilometrejä henkilölle tulee sitä varmemmaksi ja tutummaksi ajaminen tulee yleisesti. Tässäkin tapauksessa ajettavan auton mallin vaihdellessa tulee hiukan eriävyyksiä ajamiseen, mutta pääosin ajaminen on samanlaista auton mallista riippumatta.

On siis selvää, että toiminnallista ampumaurheilua, tai yleensäkin ampumaurheilua vapaa-ajallaan harrastavalle poliisille tulee reilusti enemmän harjoituskertoja kuin ammuntaa harrastamattomalle. Näin ollen aseiden tuntemus ja aseenkäsittelytaidon on oltava paremmalla tasolla kuin poliisilla, joka suorittaa vuosittain vain pakolliset ampumasuoritukset. Toiminnallisista lajeista tulevat erityiset piirteet, kuten aseiden kanssa liikkuminen, erilaisista asennoista ampuminen ja stressin luominen erilaisin keinoin lisäävät varsinaista tilanteen mukaisen ampumataidon kehitystä, jota muuten tulee harjoiteltua ehdottomasti liian vähän. Kyseinen huomio on tietysti verrattavissa esimerkiksi fyysisiin urheilulajeihin ja niiden harrastamiseen. Vapaa-ajallaan urheilua aktiivisesti harrastava poliisi menestyy varmasti fyysisissä testeissä ja hyvää kuntoa vaativissa työtehtävissä paremmin verrattuna poliisiin, joka suorittaa vain pakolliset poliisin fyysiset harjoitukset vuosittain. Mitä enemmän harjoitusta, sitä parempia suorituksia. Tai näin sen ainakin pitäisi olla. Kunhan toimintalajien kilpailukeskeiset toimintatavat eivät tule liikaa esiin, saa lajien harrastamisesta ja niissä käytetyistä tekniikoista varmasti hyötyä omaan ammatilliseen aseenkäsittelyynsä.

Toiminnallisten ampumaurheilulajien myötä saa työssään asetta kantava takuulla varmuutta käsitellä virka-asetta turvallisesti. Liikkuminen aseiden kanssa muuttuu luontevammaksi ja ase itsessään muuttuu tutummaksi. Kaikki nämä seikat ovat mielestäni tärkeitä ajatellen ammatillista aseenkäsittelyä, joka tapahtuu kovan stressin alla. Toimintalajien myötä tulee myös vaihtoehtoisia tekniikoita aseiden kanssa toimimiselle ja henkilö voi niistä valita itselleen järkeväksi kokemiaan vaihtoehtoja.

Mikäli yksi ja tärkein asia, mitä hyötyä toiminnallisten ampumaurheilulajien harrastamisesta ammatillisen aseenkäsittelyn näkökulmasta olisi pitäisi nostaa esiin työstäni, olisi se ehdottomasti parempi taito varmaan ja turvalliseen aseenkäsittelyyn. Se on mielestäni niin urheilulajeissa kuin ammatillisessa aseenkäsittelyssäkin tärkein asia.

Kaikki työtehtävissä käytetyt tekniikat on oltava ensisijaisesti työelämälähtöisiä, eli niiden on sovittava niin taktisesta näkökulmasta kuin lainsäädäntö huomioiden työtehtävään. Mikäli nämä kriteerit täyttyvät, voi toiminnallisista ampumaurheilulajeista poimia itselleen sopivia tekniikoita ammatilliseen aseenkäsittelyyn.

Mielestäni ei ole järkevää määritellä, mikä toiminnallinen ampumaurheilulaji sopii parhaiten tukemaan ammatillista aseenkäsittelyä. Jokaisessa ampumaurheilulajissa on omat erityisyytensä. IPSC on kaikista nopeatempoisinta ja aseenkäsittely ja nopeiden, mutta tarkkojen laukausten ampuminen on viety todella korkealle tasolle. Vastaavasti esimerkiksi suojankäyttöä ei ole huomioitu mitenkään. Myöskin nopea liikkuminen aseensa kanssa rakenteiden sisällä on nopeaa ja turhat liikkeet on pyritty jättämään pois. IDPA vastaavasti keskittyy ampumaan suojaa käyttäen ja lajissa on huomioitu muutenkin ammatillisesta näkökulmasta ilmeneviä seikkoja. SRA:n TST-luokka on lähimpänä vaativia työtehtäviä, joissa ampujan yllä on puettuna raskaat suojaliivit. TST-luokassa suurin osa ammunnasta tapahtuu kivääriä käyttäen.

Näin ollen en itse nostaisi mitään lajia esiin, joka olisi selvästi ylitse muiden. Jokainen laji tarjoaa varmasti hyötyä ammatillisen aseenkäsittelyn näkökulmaan. Kaikki hiukan eri tavalla, mutta kaikissa yhteinen piirre on jälleen kerran varma ja turvallinen aseenkäsittely. On muistettava, että toiminnalliset ampumaurheilulajit ovat nimensä mukaisesti urheilulajeja, eikä niiden varsinainen tarkoitus ole kouluttaa tai harjoittaa ammatillista aseenkäsittelyä. Vaikka kaikki kolme mainitsemani toiminnallista ampumaurheilulajia on alun perin kehitetty ammatillista aseenkäsittelyä tukemaan, ovat ne siltikin ampumaurheilulajeja. Ammatillisen aseenkäsittelyn koulutus taktiikkoineen on täysin eri asia. Tästä huolimatta voivat molemmat eri tarkoitukseen tähtäävät asiakokonaisuudet tukea toisiaan tietyin ehdoin.

Toivottavasti tulevaisuudessa poliisilaitokset mahdollistavat yhä paremmin ammatillisen aseenkäsittelyn harjoittelun työaikana. Mikäli ei ole mahdollista syystä tai toisesta harjoitella työajalla, olisi hienoa mikäli työnantaja tukisi vapaa-ajalla tapahtuvaa harjoittelua mahdollisimman hyvin. Toivottavasti myös yhä useampi työssään asetta kantava henkilö saataisiin mukaan toiminnallisiin ampumaurheilulajeihin harjoittelemassa, saati kilpailemassa ei tarvitsisi käydä edes viikoittain, eikä välttämättä edes joka kuukausi. Uskon että edes vähäisellä harjoittelulla voisi saada kehitystä omaan ammatilliseen aseenkäsittelytaitoonsa.

Mielestäni tämän opinnäytetyön tekeminen oli mielekästä, sillä valitsemani aihe oli mielenkiintoinen ja minulla oli siitä kokemusta. Haastattelujen myötä tutustuin uusiin samojen toiminnallisten ampumaurheilulajien harrastaviin poliiseihin, mikäli oli minulle iloinen asia. Oman näkemykseni mukaan onnistuin työssäni hyvin ja sain kerättyä riittävästi tietoa vastatakseni uskottavasti otsikon mukaiseen tutkimuskysymykseen. Olisin voinut tutustua laajemmin ulkomailla kirjattuihin artikkeleihin, jotka käsittelivät aihettani. Ulkomaisten toiminnallisten ampumaurheilulajien harrastavien poliisien haastatteleminen olisi voinut tuoda lisää näkemyksiä tutkimukseeni. Ongelmana ulkomaisten poliisien haastattelemisessa olisi ollut eri maissa vaihtelevat ammatillisen aseenkäsittelyn toimintatavat ja vallitsevat lainsäädännöt.

7. LOPPUSANAT

Tätä kirjoittaessani on Euroopassa ollut viimeisen kahden vuoden aikana useita terrori-iskuja, joissa poliisi on joutunut aseenkäytön näkökulmasta todella vaikeisiin tilanteisiin ja kohdannut aivan uudenlaisia vastustajia. Onneksi ainakin toistaiseksi Suomessa on vastaavilta iskuilta välttytty ja toivottavasti tullaan myös välttymään. En uskalla ottaa kantaa siihen, miten hyvin Suomen poliisi kykenisi reagoimaan vastaaviin iskuihin peruspoliisin ja aseenkäsittelyn näkökulmasta. Asiaan on onneksi Suomessa herätty ja yllättävien tilanteiden ja hätäsuunnitelmien harjoittelua on lisätty poliisikoulutuksessa.

Voidaan todeta, että tämän päivän vaatimukset poliisin aseenkäsittelytaidoille ovat aivan erilaiset kuin 2000-luvun taitteessa. Näin ollen koulutuksessa tulisi pitää silmällä erittäin vaativia ja yllättäviä tilanteita, joita poliisi saattaa tulevaisuudessa kohdata muuttuvan maailmantilanteen myötä.

Olisi tärkeää, että poliisilaitokset kannustaisivat ja tukisivat työntekijöitään oma-aloitteisessa harjoittelussa. Mikäli harjoittelu olisi mahdollista suorittaa virka-aikana olisi se paras mahdollinen tilanne. Mikäli tämä ei syystä tai toisesta onnistu, tulisi omalla-ajalla tapahtuvaan harjoitteluun saada tukea tarpeen mukaan.

Kokonaisuudessaan voidaan hyvin todeta Suomen poliisin asekoulutuksen olevan kansainvälisellä tasolla vertailtuna todella hyvätasoista, varsinkin peruspoliisin työtehtävien hoitamista silmällä pitäen.

Kiitos opinnäytetyöhöni osallistuneille ja haastatteluihini vastanneille.

”Aseen omistaminen ei tee ampujaa sen enempää kuin pianon omistaminen tekisi muusikon.”

-Jeff Cooper-

LÄHTEET

KIRALLISUUS

Vainio, Otso 2010: Käytännön ampumataito.

2. Painos. Tallinna, AS Uniprint.

Jussila, Jorma 1997: Käsiase ammattikäytössä.

1. Painos. Tampere, Apali Oy.

OPINNÄYTETYÖT

Syngelmä, Vesa 2016: Poliisin henkilökohtaisen virka-aseen tasokoe meillä ja muualla. Poliisiammattikorkeakoulu. Tutkielma.

SÄHKÖISET LÄHTEET

IDPA Competition and Equipment Rules of the International Defensive Pistol Association 1996.

Luettavissa: <http://members.idpa.com/Content/Rules/x2gukat1.wyt.pdf>. Luettu 15.8.2016.

International Practical Shooting Confederation handgun competition rules January 2017 edition 2016. Luettavissa: <https://www.ipsc.org/pdf/RulesHandgun.pdf>. Luettu 3.9.2016.

Mitä on IDPA?, IDPA Finland.

Luettavissa: <http://idpafinland.net/site/fi/lajiesittely>. Luettu 26.8.2016.

Mitä on practical?, Teekkariampujat Ry.

Luettavissa: http://teekkariampujat.fi/ipsc_esittely/. Luettu 15.8.2016.

Sovellettu reserviläisammunta, Wikipedia 2016.

Luettavissa: https://fi.wikipedia.org/wiki/Sovellettu_reservil%C3%A4isammunta. Luettu 17.8.2016.

Sovelletun reserviläisammunnan säännöt 2014.

Luettavissa: http://resul.fi/wp-content/uploads/2016/02/SRA_6_2.pdf. Luettu 23.8.2016.

SRA-esittelyvideo, Youtube 2013.

Katsottavissa: https://www.youtube.com/watch?v=gy_cKD3UtPM. Katsottu 23.8.2016.